

de **GERECHTSDEURWAARDER**

NIEUWS EN ACHTERGRONDEN, BESCHOUWINGEN EN OPVATTINGEN VAN EN OVER DE BEROEPSGROEP EN HAAR WERKVELD

Gerechtsdeurwaarder als mediator

**Een notaris moet
schrijven**

**Het incasseren van
bestuursrechtelijke
geldschulden**

**Checks and
balances**

de GERECHTSDEURWAARDER

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroeps-groep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

VERSCIJNINGSFREQUENTIE

6 x per jaar

CONTACTINFORMATIE KBVG

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

EINDREDACTIE

Creative Venue communicatieadvies en PR, Amsterdam.

REDACTIEPLATFORM

Bram Buik
Connie Maathuis
Jeroen Nijenhuis

REDACTIE

Nienke van Bockhooven (hoofdredacteur)
prof. mr. Ton Jongbloed
mr. Bart van Ratingen
mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

REDACTIESECRETARIS

mr. Annelies van den Brink

FOTOGRAFIE

Taco van der Erb/Hollandse Hoogte
Roger Dohmen/Hollandse Hoogte
Reyer Boxem/Hollandse Hoogte
Merlijn Doomernik/Hollandse Hoogte

VORMGEVING

SD Communicatie, Rotterdam

UITGEVER

Sdu Uitgevers
Maaïke Jonker
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
telefoon: 070 378 97 37

ISSN: 1876-7524

ABONNEMENTEN

KBvG-leden ontvangen de *Gerechtsdeurwaarder* gratis. Hun wordt verzocht adresmutaties alleen door te geven aan het Bureau van de KBvG, dat per nummer een actueel adresbestand levert aan de uitgever. Overige abonnees wordt verzocht adresmutaties door te geven aan de abonneementenadministratie door middel van het opsturen van de envelop met de gewijzigde gegevens aan Sdu Klantenservice, postbus 20014, 2500 EA Den Haag. De prijs van een abonnement is € 79 per jaar excl. btw en incl. verzend- en administratiekosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Sdu Klantenservice Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
tel.: 070-3789880, fax: 070-3789783

Een abonnement kan op ieder gewenst tijdstip ingaan en geldt tot wederopzegging, tenzij anders overeengekomen. Partijen kunnen ieder schriftelijk opzeggen tegen het einde van de abonnementsperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

ADVERTENTIEACQUISITIE

Inez Frencken, sales manager, 070-3780563,
i.frencken@sdu.nl
Veerle Sanderink, accountmanager, 070-3780350,
v.sanderink@sdu.nl

© KBvG, Den Haag, 2010

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KBvG. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopiëren, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorrecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

4 | Een notaris moet schrijven

Prof. mr. Pim Huijgen is notaris én hoogleraar, en kent aldus theorie en praktijk van de beroepsuitoefening. Hij is sinds de oprichting in 1987 betrokken bij de beroepsopleiding voor het notariaat.

De Gerechtsdeurwaarder zocht hem op in Leiden en vroeg hem naar zijn visie op de opleiding van gerechtsdeurwaarders. Zijn advies: besteed niet alleen aandacht aan de vakmatige aspecten, maar ook aan praktische vaardigheden en de ethische grondhouding van de aankomende beroepsbeoefenaar.

En verder

- 8 | Linksom of rechtsom: de gerechtsdeurwaarder als mediator
- 12 | Checks and balances
- 15 | Column: Over eisen aan zorgvuldige rechtspleging
- 16 | Haags dagboek
- 17 | KBvG Nieuws
- 24 | Een dwangsom kan niet worden opgelegd in geval van een veroordeling tot betaling van een geldsom
- 27 | Het incasseren van bestuursrechtelijke geldschulden

8 | Linksom of rechtsom: de gerechtsdeurwaarder als mediator

Mediation is om meerdere redenen een waardevolle aanvulling op de gereedheidskist van de moderne gerechtsdeurwaarder, vindt Jos Uitdehaag van PVU Gerechtsdeurwaarders. Hij ziet de techniek als vakinhoudelijk relevant en bepleit een vaste plek in het curriculum. Walter van den Oever van GGN Van Maastricht & Partners is niet a priori tegen een bemiddelende rol van de gerechtsdeurwaarder, maar ziet nog wel een flink aantal haken en ogen.

10 | Checks and balances

Kantoorbeveiliging is in de deurwaardersbranche een belangrijk issue. Want waar wordt gewerkt met persoonlijke gegevens en vaak grote geldelijke belangen, zijn de risico's op inbraak, fraude en verduistering levensgroot aanwezig. Willem ter Avest van Jongejan Wisseborn Gerechtsdeurwaarders in Groningen over het beschermen van gegevens, medewerkers én opdrachtgevers. "Reputatieschade is nooit ver weg."

Prof. mr. Pim Huijgen

Een notaris moet schrijven

Prof. mr. Pim Huijgen is notaris én hoogleraar, en kent aldus theorie en praktijk van de beroepsuitoefening. Hij is sinds de oprichting in 1987 betrokken bij de beroepsopleiding voor het notariaat. *De Gerechtsdeurwaarder* zocht hem op in Leiden en vroeg hem naar zijn visie op de opleiding van gerechtsdeurwaarders. Zijn advies: besteed niet alleen aandacht aan de vakmatige aspecten, maar ook aan praktische vaardigheden en de ethische grondhouding van de aankomende beroepsbeoefenaar.

Notarieel recht was vroeger een specialisatie binnen de rechtenstudie. Maar door inkorting van de universitaire rechtenstudie van vijf naar vier jaar ontstond er een inhoudelijke leemte, die in 1987 werd gedicht met de oprichting van de notariële beroepsopleiding.

Maar, eerlijk is eerlijk, er was nog een tweede aanleiding, zegt prof. mr. Pim Huijgen, notaris bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuyn in Den Haag en hoogleraar notarieel recht aan de Universiteit Leiden. “De afstand tussen de theorie van de studie en de praktijk in de kantoren was wel erg groot”, zegt Huijgen. “Je werd geacht je eigen weg te zoeken in je nieuwe werkomgeving en het allemaal maar zelf uit te zoeken. En dan kun je niet die hoge mate van

‘De notarisopleiding is ook pas in 1958 een academische opleiding geworden. Zo’n ontwikkeling zou ook voor de deurwaarderij mogelijk zijn’

precisie bereiken die speciaal voor ons vak nodig is, bijvoorbeeld als je een goede akte af wilt leveren.”

In de loop der jaren werd het oorspronkelijke curriculum van juridische vakken aangevuld met trainingen die vooral gericht waren op praktische vaardigheden en houding: gespreksvaardigheid, schrijfvaardigheid en ethiek. “Wij willen dat aankomende notarissen leren om duidelijk te communiceren”, zegt Huijgen. “Maar ook dat ze bezoekers een beetje gerust kunnen stellen als ze zenuwachtig zijn. Notariële juristen moeten een goede brief kunnen schrijven, zonder taalfouten, die zo is opgesteld dat mensen ook begrijpen wat je zegt. Dat is een kunst. Daarnaast moeten ze zich bewust zijn van ethische kwesties die met het vak samenhangen, zoals de plicht tot geheimhouding en allerlei eisen van zorgvuldigheid. In de universitaire opleiding wordt aan dat soort vaardigheden weinig aandacht besteed.”

UNIVERSITEIT OF HBO?

Het feit dat in de notariële beroepsopleiding ook door de universiteiten geparticipeerd wordt, heeft dus vooral te maken met het universitaire voortraject van de opleiding. Zogenaamde academische vaardigheden, zoals zelfstandige oordeelsvorming en kritische reflectie, moeten in dat voortraject aangelegd zijn. De beroepsopleiding zelf is vooral op de praktijk gericht.

‘Een heleboel kennis en ervaring is straks verdwenen’

De vraag is of deze positionering van de beroepsopleiding een voorbeeld zou kunnen zijn voor de opleiding van gerechtsdeurwaarders. Huijgen beantwoordt die vraag met een aantal slagen om de arm. “Je moet daarvoor goed kijken naar de eisen die een beroep stelt. Ik ben niet in staat om volledig te beoordelen aan welke eisen de hedendaagse deurwaarder allemaal moet voldoen, maar het lijkt me dat een deurwaarder een dusdanig scherp omschreven taak heeft, met een relatief kleine beslismarge, dat ik ernaar neig te stellen dat het de komende tien, vijftien jaren nog wel een HBO-opleiding kan zijn. Belangrijk is vooral de vraag naar het voortraject van de beroepsopleiding: die zou van het niveau van een universitaire bachelor of master moeten zijn. Dat lijkt me voor de deurwaarderij te zwaar.”

Maar, voegt Huijgen toe, de tijden veranderen. “De notarisopleiding is ook pas in 1958 een academische opleiding geworden. Zo’n ontwikkeling zou ook voor de deurwaarderij mogelijk zijn. Naarmate de maatschappij complexer wordt, veranderen ook de eisen aan een beroep.”

SPANNINGSVELD

Wel is er volgens Huijgen een parallel te trekken tussen de beide opleidingen als het gaat om de aan te leren hoofdcompetenties. “Ten eerste gaat het om het aanbrenen van de specifieke juridische kennis die voor de beroepsuitoefening nodig is. Ten tweede gaat het om de vorming van de persoon, zodat hij qua ethische normen, commercialiteit en

zorgvuldigheid voldoende toegerust is om een onderneming te drijven.”

En daarmee zitten we meteen in het spanningsveld dat notarissen eveneens met deurwaarders gemeen hebben. Huijgen: “Sinds de liberalisering van het vak, toen met de nieuwe notariswet van 1999 alle tarieven losgelaten werden, is het voor notarissen moeilijker geworden om onder alle omstandigheden de rug recht te houden. Ik bedoel dat niet ethisch, maar puur met betrekking tot de tarieven. Prijsvechters op de notariële markt zorgen voor scherpe onderlinge concurrentie. Door de crisis staan veel kantoren onder druk.”

Huijgen vreest dat de concurrentie op het scherpst van de snede uiteindelijk ten koste van aandacht en zorgvuldigheid gaat. En: “Als er teveel ontslagen vallen, is straks een heleboel kennis en ervaring verdwenen, terwijl het vak steeds onaantrekkelijker wordt. Hoe zul je op den duur nog goede juristen vinden die zeven jaar willen studeren om in een vak terecht te komen waarin ze alleen maar financiële zorgen hebben? Studenten kiezen dan voor de advocatuur of rechterlijke macht. Die dreiging wordt naar mijn mening onvoldoende onderkend. Als het alleen maar om marktwerking gaat, dan houd je uiteindelijk een enorm verschaald, in vakinhoudelijk en ethisch opzicht zwak notariaat over.” Op de vraag of de overheid dan in moet grijpen met herinvoering van vaste tarieven, is Huijgen terughoudend. Hij ziet meer in zelfdiscipline van de beroepsgroep om onderlinge concurrentie te beheersen en de kwaliteit van zijn diensten te waarborgen.

ASSESSMENT COMMUNICATIE EN INTEGRITEIT

Zorgen over toekomst en aanzien van het notariaat waren er vorig jaar mede aanleiding toe om in de beroepsopleiding een assessment in te stellen, dat onder meer is gericht op communicatie, zorgvuldigheid en integriteit. Huijgen: “De invoering van het verplichte assessment heeft te maken met de liberalisering van het vak. Vroeger werd een notaris benoemd door de Kroon, nadat hij was voorgedragen door de Kamer van Toezicht op het Notariaat, eveneens belast met het tuchtrecht. Na de liberalisering kan iedereen die zes jaar kandidaat-notaris is geweest, solliciteren om benoemd te wor-

Inrichting van de opleiding

De beroepsopleiding voor notarissen is een product van een samenwerking tussen de Nederlandse universiteiten en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie in een stichting, waarbij de KNB binnen het bestuur een stem meer heeft dan de gezamenlijke universiteiten. De opleiding duurt drie jaar in deeltijd, naast het werk in de praktijk van een notariškantoor. De opleiding bestaat uit juridische onderdelen die essentieel zijn voor het notariële vak, te weten: familieright, erfrecht, ondernemingsrecht en onroerend-goedrecht en fiscale onderwerpen. Ook wordt een aantal vaardigheden getraind: schrijfvaardigheid, gespreksvaardigheid en ethiek.

den. Er zijn wel vereisten maar die liggen niet op ethisch niveau. Daar zitten risico's aan. Enerzijds in de sfeer van de begeleiding van de persoon: kunt u als persoon het ambt wel aan? Heeft u wel de competenties om notaris te worden? En anderzijds hebben wij een zorg over het imago van het beroep. Er zijn wel eens problematische figuren binnengekomen die er praktijken op na hielden die het vertrouwen in de hele beroepsgroep geschaad hebben.”

Bewustzijn van ethische vereisten van het ambt is dus van vitaal belang voor het aanzien van de hele beroepsgroep. Dat geldt voor notarissen én voor deurwaarders, zegt Huijgen. “Anders dan wel gedacht wordt, heeft de notaris eigenlijk maar een heel beperkte speelruimte: hij moet de rechtshandelingen neerleggen in een akte. Ofwel, zoals het Latijnse werkwoord ‘notare’ zegt: hij moet schrijven, dingen optekenen – tenzij hij een gegronde reden heeft om te weigeren, maar dat komt vrij weinig voor. Die situatie is wel enigszins vergelijkbaar met de ministerieplicht van de gerechtsdeurwaarder: die moet beslag leggen – tenzij hij een gegronde reden heeft om te weigeren, maar dat komt heel weinig voor. Maar juist als de marges waarbinnen je zelfstandig afwegingen kunt maken smal zijn, is het zaak zorgvuldig te werken. Daar moet de opleiding dan ook toe aanzetten.”

**Mr. Maritza Bernardt,
gerechtsdeurwaarder bij GGN Maasdelta
te Dordrecht, reageert:**

De beroepsopleiding van notarissen kan worden vergeleken met de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Beide hebben een curriculum van juridische vakken, aangevuld met praktische vaardigheden en zijn gericht op de praktijk. Beide ambten hebben een beperkte speelruimte waarbinnen zij functioneren. Binnen deze beperkte speelruimte dient de gerechtsdeurwaarder zeker op de hoogte te zijn van oude en nieuwe wetgeving, van de Parlementaire Geschiedenis van nieuwe wetgeving, van verandering(en) in zienswijze door jurisprudentie, van vorming(en) en ontwikkeling(en) in zienswijze betreffende diverse onderwerpen. Het spanningsveld bij de gerechtsdeurwaarders ontstaat doordat aan de ene kant de gerechtsdeurwaarders met veel kennis – al of niet met een academische vooropleiding – te vinden zijn op speciale afdelingen of op gespecialiseerde kantoren en aan de andere kant het (te) grote aantal gerechtsdeurwaarders dat, soms om financiële redenen, gedwongen is een bulk aan exploten uit te rijden. Zij hebben of krijgen geen of weinig tijd voor studie en de – al dan niet – gedwongen cursussen voor de PE-punten zeggen zonder toets natuurlijk weinig of niets over de daarna verkregen kennis.

Het doen van het exploit dient op zich al een intellectuele uitdaging te zijn en een ieder behoort daar de tijd voor te krijgen en wie interesse in zijn vak heeft zal een lerend leven hebben.

Linksom of rechtsom: de gerechtsdeurwaarder als mediator

In de rubriek **Tegengas** kruist een lid van de beroepsgroep de degens met een collega-deurwaarder of extern betrokkene over een actueel onderwerp. Dit keer: is mediation een zinvolle aanvulling op het vak? **Jos Uitdehaag** en **Walter van den Oever** in gesprek over de 'multidisciplinairiteit van de gerechtsdeurwaarder'.

Mediation is om meerdere redenen een waardevolle aanvulling in de gereedschapskist van de moderne gerechtsdeurwaarder, vindt Jos Uitdehaag van PVU Gerechtsdeurwaarders. Hij ziet de techniek als vakinhoudelijk relevant en bepleit een vaste plek in het curriculum. Walter van den Oever van GGN Van Maastricht & Partners is niet a priori tegen een bemiddelende rol van de gerechtsdeurwaarder, maar ziet nog wel een flink aantal haken en ogen.

Mediation kan misschien het best worden omschreven als 'zelfoplossende bemiddeling'. Het essentiële verschil met bijvoorbeeld arbitrage of een gerechtelijke procedure is het ontbreken van een 'scheidsrechter': een mediator spreekt geen oordeel uit, maar zorgt ervoor dat partijen zélf tot een oplossing komen. En dat, vindt Jos Uitdehaag, is een manier van denken die meer waardering verdient dan 'ie doorgaans krijgt.

Uitdehaag: "Wat mij betreft zijn er twee manieren om naar de taak van de gerechtsdeurwaarder te kijken: strikt en ruim. Interpreteer je de taak van de gerechtsdeurwaarder strikt, dan is hij iemand die – uiteraard binnen de marges van de eigen verantwoordelijkheid – vonnissen uitvoert in opdracht. Interpreteer je die taak ruim, dan zou ik zeggen: het is de taak van de gerechtsdeurwaarder om problemen op te lossen – linksom of rechtsom. Als dat je uitgangspunt is, dan is een beslaglegging 'een' mogelijke oplossing voor een probleem. Maar kan het op een andere, wellicht minder pijnlijke en kostbare manier, dan moet die niet op

voorhand verworpen worden. Mediation kan heel goed dat alternatief bieden. Mits goed ingezet bespaart het de gang naar de rechter, omdat partijen ertoe bewogen worden eieren voor hun geld te kiezen. Dat is overigens ook de mening van de UIHJ (Union Internationale des Huissiers de Justice et des Officiers Judiciaires - red.): daar spreekt men over de 'multidisciplinairiteit van de gerechtsdeurwaarder'. Een gerechtsdeurwaarder met een pakket dat verder gaat dan de traditionele taken. Maar ook uit de nieuwe Richtlijn die volgend jaar in werking zal treden blijkt dat Brussel de gerechtelijke procedure niet langer beschouwt als de preferente manier om een geschil op te lossen. Maar zo ver weg hoeft je niet eens te gaan: ook in rapport 'Fundamentele herbezinning' wordt verwezen naar mediation als mogelijkheid, of zelfs voorwaarde, om conflicten op te lossen voordat het tot procedure komt."

Van den Oever: "Ik zie mediation als een alternatieve vorm van geschillenbeslechting die vooral goed toepasbaar is bij specifieke geschillen. En dan denk ik vooral aan die geschillen waarbij partijen nadien nog met elkaar verder

moeten. Daarom zie je het veel bij echtscheidingen, waarbij de ex-partners nadien nog samen de zorg voor de kinderen hebben. Of bij arbeidsconflicten. Maar laten we wel zijn: mediation biedt geen enkel soulaas bij de bulkvorderingen van woningbouwcorporaties en telecombedrijven. Bemiddeling is naar mijn mening in ons vak niet breed inzetbaar, hooguit in uitzonderlijke gevallen. Dan is het inderdaad een uitstekend middel om te voorkomen dat partijen

alleen maar verder beschadigd worden in een gerechtelijke procedure. Maar het moet niet een algemeen iets worden.”

Uitdehaag: “Ik ben het met je eens dat het inzetten van mediation voor bulkvorderingen of verkeersboetes nonsens is. In feite is daar ook helemaal geen sprake van een ‘conflict’, maar van tijdelijke of permanente betalingsonmacht of gemakzucht. Maar voor individuele zaken ligt dat anders in

mijn visie. Het gaat er mij om de ingesloten patronen ter discussie te stellen: je krijgt een zaak binnen. Je schrijft de debiteur aan. Die zegt: ik ben het er niet mee eens. En wat doen we dan? Hup, dagvaarden. Dat is bij wijze van spreken het eerste wat je leert als je op een gerechtsdeurwaarderskantoor komt werken.”

Van den Oever: “Dat beeld is niet helemaal onherkenbaar. Maar zelf probeer ik bij een

Omdat u gebaat bent bij een ICT-partner met expertise in de juridische sector...

ictconcept

ALTIJD WAKKER

KANTOORAUTOMATISERING
INTERNETDIENSTEN
TELEFONIE

Hoofdvestiging: Basicweg 19a, 3821 BR Amersfoort
T (033) 433 01 88 | www.ict-concept.nl

Om te beginnen stellen we hoge eisen aan onszelf...

Light ontwerpt, bouwt en implementeert maatwerk websites en software. Hoe complex of omvangrijk een vraagstuk ook is, Light genereert een verbluffend heldere oplossing.

light
helder • scherp • online

Westerdoksdiijk 425
1013 BX Amsterdam

T 020 - 531 04 60
F 020 - 531 04 69

info@light.nl
www.light.nl

Cursusprogramma voorjaar 2010

Het Juridisch PAO Utrecht van de Universiteit Utrecht biedt professionals in het juridische werkveld hoogwaardige, praktijkgerichte cursussen. In het voorjaar 2010 organiseert het Juridisch PAO Utrecht drie cursussen voor (kandidaat-)gerechtsdeurwaarders in het kader van de Permanente Opleiding van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG).

Universiteit Utrecht

- **Beslag- en executierecht voor gerechtsdeurwaarders**
Prof. mr. A.W. Jongbloed, Mr. J.M. Wisseborn, Gdw. J. Nijenhuis, Mr. J.D. van Vlastuin
Woensdag 14 april 2010 van 9.30 - 17.00 uur te Utrecht, KBvG: 6, € 595,-
- **Actualiteiten goederenrecht voor gerechtsdeurwaarders**
Mr. J.M. Milo
Dinsdag 25 mei 2010 van 12.30 - 17.00 uur te Utrecht, KBvG: 4, € 475,-
- **Recente jurisprudentie huurrecht voor gerechtsdeurwaarders**
Prof. mr. A.W. Jongbloed, Mr. H.M. Hielkema
Woensdag 9 juni 2010 van 12.30 - 17.00 uur te Utrecht, KBvG: 4, € 475,-

Wanneer u zich voor alle bovenstaande cursussen inschrijft krijgt u een aantrekkelijke korting op de cursusprijs en betaalt u slechts € 1195,- (KBvG: 14)

Informatie en inschrijving
Juridisch PAO Utrecht:
www.jpao.nl of tel 030 - 253 7022

Juridisch **PAO**
Utrecht

betwiste vordering altijd wel om partijen bij mij op kantoor uit te nodigen om – met achterlating van alle vertroebelende emoties – te kijken of we er niet zo kunnen uitkomen. Ik zeg dan altijd: dat is beter dan straks op de gang in de rechtbank te staan praten. Want het is een duidelijke trend in de moderne rechtspraak om al heel snel aan te sturen op een comparitie van partijen. Maar let wel! Ook dan handel ik nog steeds in het belang van mijn cliënt en dus is dit in strikte zin geen mediation. Want ik ben niet door beide partijen bij overeenkomst als ‘hun’ mediator aangesteld.”

Uitdehaag: “Het is juist dat bij mediation beide partijen het erover eens moeten zijn: deze man of vrouw wordt onze mediator. Maar dat kun je als gerechtsdeurwaarder heel goed aftasten: is die ruimte er? En ik voorspel dat die ruimte er steeds vaker zal komen. Op de eerste plaats omdat er als gevolg van de verhoging van de competentiegrens complexere zaken niet automatisch bij een advocaat terecht zullen komen. Ook de gerechtsdeurwaarder zal die zaken gaan behandelen. En op de tweede plaats omdat de voorgestelde – forse – verhoging van de griffierechten procederen sowieso een kostbare aangelegenheid zal maken.”

Van den Oever: “Hoe dan ook: stel, ik pas mediation toe. Het eindproduct van dat traject is een vaststellingsovereenkomst. Volgende vraag: wat is de status daarvan? Wat gebeurt er als die vaststellingsovereenkomst niet wordt nagekomen? Dan zijn er in mijn ogen maar twee mogelijkheden. Ofwel je moet alsnog naar de rechter en procederen om voor die vaststellingsovereenkomst een executoriale titel te krijgen. Ofwel je laat in de overeenkomst een schuldbekentenis opnemen en gaat vervolgens naar de notaris om een grosse te vragen. In beide gevallen is er dus nog een extra stap nodig om tot een definitieve oplossing te komen. Los van het probleem van de verjaringstermijnen – een vonnis verjaart na 20 jaar, een grosse van een notaris al na 5 jaar – is hiermee ook de weg wagenwijd opgezet voor partijen die een vertragingstactiek willen volgen. Fijn, eerst maar eens lekker mediaten, en dan zien we wel weer verder...”

Uitdehaag: “Daar heb je een punt. Om die reden zegt de nieuwe Richtlijn dan ook dat

de wetgever ervoor moet zorgen dat de vaststellingsovereenkomst op eenvoudige wijze ten uitvoer moet kunnen worden gelegd bij niet-nakoming. Er komt dus wetgeving aan die dat moet regelen. Reden temeer waarom ik denk dat het belangrijk is dat wij als beroepsgroep mediation omarmen: dan zijn we in ieder geval een partij in het geheel en kunnen we meepraten over de vertaling van

een betalingsregeling, dan weer dreig je met beslaglegging... Vandaar dat ik zeg: zie het als een extra ‘tool’ in je gereedschapskist die je al dan niet kunt inzetten...”

Van den Oever: “Het blijft wat mij betreft dat je mediation vaker niet dan wel kunt inzetten. Als een advocaat bij mij binnenloopt en zegt: ik heb hier een vonnis. Graag

De rol van de mediator is nog niet uitgekristalliseerd in de Nederlandse wetgeving, maar zie het als een extra ‘tool’ in je gereedschapskist die je al dan niet kunt inzetten

de Richtlijn in nieuwe wetgeving. Misschien gaan we er wel naar toe dat een vaststellingsovereenkomst automatisch een titel oplevert, zoals in diverse andere landen het geval is.”

Van den Oever: “Goed. Maar ik vertel je vast niets nieuws als ik zeg dat ook de Hoge Raad zich heeft uitgesproken over de mediator met betrekking tot de vraag of deze een verschoningsrecht heeft. En die vraag ontkennend heeft beantwoord. Dat geeft al aan hoe vaag de status van de mediator is en hoe weinig juridische basis er is. De rol van de mediator is nog niet voldoende uitgekristalliseerd in de Nederlandse wetgeving. Hij heeft niet eens een ‘status aparte’, hij heeft helemaal geen status what so ever.”

Uitdehaag: “Strikt genomen is dat juist. Er is natuurlijk het Nederlands Mediation Instituut dat door certificering een zekere kwaliteitswaarborg probeert te handhaven. Maar goed, ook het NMI heeft geen enkele wettelijke status. Daarom zie je ook steeds meer dat beroepsgroepen of branches zelf eisen gaan stellen aan mediation in een poging om extra kwaliteit te borgen. De vraag is of dit een goede toepassing van mediation in de weg staat. Ik heb zelf de opleiding tot mediator gedaan en ik heb er veel van geleerd – dingen die ik nu in mijn eigen werk ook toepas. Enige basiskennis is goed, maar in feite is het iets dat je al doende leert. Zoals je ook al doende leert hoe je een bepaald dossier het best kunt aanpakken als deurwaarder. Soms werk je toe naar

betekenen - en als er niet betaald wordt: graag beslag leggen. Dan heb ik toch echt een ministerieplicht en zie ik het niet als mijn taak om zo'n zaak naar eigen inzicht op te gaan lossen. Ik wil maar zeggen: er is ook niet altijd ruimte om minnelijk te acteren. Wij hebben hier een hele afdeling waar alleen maar vonnissen binnenkomen met verzoek tot executie... dan is dát de opdracht en hebben we die opdracht uit te voeren. Natuurlijk kan ik tegen de opdrachtgever zeggen: ik ben daar geweest en ik denk dat het beter is te bemiddelen. Maar dan laat ik de keus wel bij hem.”

Uitdehaag: “Natuurlijk hangen de mogelijkheden in zekere zin samen met de aard van je praktijk. De soort en aard van de vordering moeten zich ervoor lenen én de houding van partijen moet zich ervoor lenen. Het zal ook met je aard als deurwaarder samenhangen hoe vaak je kiest voor mediation. Dat neemt niet weg dat ik denk dat mediation best een prominente plaats mag hebben in de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Ik kies uiteindelijk voor de ruime beroepsinterpretatie van probleemoplossend bezig zijn, en dan is mediation iets dat je helpt effectiever om te gaan met conflicten. Niet meer, niet minder.”

Checks and balances

Gerechtsdeurwaarders zijn ambtenaar én ondernemer. In de rubriek 'Ondernemend' komen onderwerpen aan bod die vooral die laatste dimensie belichten. Ondernemers uit de beroepsgroep die voorop lopen, vertellen over hun keuzes en aanpak als het gaat om (specifieke aspecten van) de bedrijfsvoering. Deze keer: **Willem ter Avest** van Jongejan Wisseborn Gerechtsdeurwaarders over kantoor- en databeveiliging.

Kantoorbeveiliging is in de deurwaardersbranche een belangrijk issue. Want waar wordt gewerkt met persoonlijke gegevens en vaak grote geldelijke belangen, zijn de risico's op inbraak, fraude en verduistering levensgroot aanwezig. Willem ter Avest van Jongejan Wisseborn Gerechtsdeurwaarders in Groningen over het beschermen van gegevens, medewerkers én opdrachtgevers. "Reputatieschade is nooit ver weg."

De komst van de journalist blijkt aangemeld; van zijn aankomsttijd wordt een korte notitie gemaakt door een medewerker achter de met glas beschermde balie. "Toen we daarmee begonnen werd er wat lacherig over gedaan", zegt Willem ter Avest. "Maar inmiddels is het routine. We hechten eraan precies te weten wie er wanneer in het pand is geweest."

Jongejan Wisseborn Gerechtsdeurwaarders – met drie vestigingen en een kleine honderd medewerkers een middelgroot kantoor – investeert jaarlijks veel tijd, geld en energie in wat met een parapluwoord 'kantoorbeveiliging' heet. Toegang tot de kantoorpanden in Groningen, Zwolle en Harderwijk is streng geprotocolleerd, en slechts een beperkt aantal medewerkers beschikt over toegangspasjes, sleutels en alarmcodes. Iedere bezoeker moet door een afgesloten sluis en de betaalbalies zijn beschermd met kogelwerend glas. Een keuze uit het negatieve, geeft Ter Avest toe, want een open balie is zeker klantvriendelijker. "Maar gezien ervaringen in de loop der jaren blijkt een open balie toch een bepaald risico mee te brengen. En ik vind dat het te allen tijde je eerste prioriteit moet zijn om je medewerkers een veilige omgeving te bieden."

Screening werknemers

De recente undercoveroperatie bij de PVV door een journalist van HP de Tijd bracht opnieuw aan het licht wat onderzoek al jaren bevestigt: veel nieuwe werknemers worden niet of nauwelijks gescreend. Zelfs relatief eenvoudige activiteiten als het opvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag en het nagaan van referenties blijven vaak achterwege. Een 'backgroundcheck' van de financiële situatie van nieuwe medewerkers (mensen in financiële problemen zijn immers makkelijker te beïnvloeden) lijkt in Nederland nog helemaal taboe.

Bij Jongejan Wisseborn worden nieuwe medewerkers in alle gevallen onderworpen aan een antecedentenonderzoek, waarbij internet een bron van toenemend belang is, zegt Ter Avest. Daarnaast worden zo mogelijk referenties nagetrokken. Uiteraard is een geheimhoudingsverklaring standaard onderdeel van de arbeidscontracten, inclusief de vermelding van de sancties bij schending van de geheimhoudingsplicht.

Dat alles gezegd hebbend is Ter Avest de eerste om toe te geven dat dit soort maatregelen bij veel kantoren eerder regel dan uitzondering zijn. "Het zijn zaken die je als professioneel kantoor gewoon goed geregeld moet hebben. De echte uitdaging is veeleer gelegen in het beveiligen van dossiers en data."

GEGEVENSBEVEILIGING

Dat geldt vooral voor het soort kantoor dat Jongejan Wisseborn is, zegt Ter Avest. "De meeste opdrachtgevers komen uit de

automatiseringssysteem van Jongejan Wisseborn ingedeeld in een aantal oplopende security-klassen, die op hun beurt weer zijn gekoppeld aan functies. Dat houdt in dat een gewone incassomedewerker of boekhoudkundig medewerker slechts beperkt toegang heeft tot het systeem. "We schermen bewust delen van ons systeem af voor de eigen medewerkers. Niet iedereen hoeft van de hoed en de rand te weten als het gaat om afspraken die we met opdrachtgevers maken", zegt Ter Avest. "We beschermen daarmee onszelf, maar het werkt ook an-

We schermen bewust delen van ons systeem af voor de eigen medewerkers

financiële en zakelijke dienstverlening, zoals banken, financieringsmaatschappijen en creditcardmaatschappijen. We hebben veel te maken met complexe dossiers waarin sprake is van grote geldelijke belangen. Dat type klanten stelt hoge eisen aan beveiliging van gegevens, want reputatieschade is nooit ver weg."

Om optimaal grip te houden op de behandeling van vertrouwelijke gegevens is het

dersom. Je moet medewerkers ook niet belasten met kennis die ze – mogelijk zonder erbij stil te staan – aan de verkeerde kunnen doorbrieven, waardoor vertrouwelijke gegevens uit dossiers op straat komen te liggen." Om diezelfde reden is het systeem zo ingericht dat bepaalde documentatie niet eens aangemaakt kan worden zonder een fiat van een afdelingshoofd, jurist of directielid. Ter Avest: "Dat klinkt misschien wat bevoogdend, maar op die manier voorkom je dat medewerkers in onwetendheid een bepaalde fout maken die de cliënt in zijn belangen schaadt."

BEDRIJFSPROCESSEN VEILIGSTELLEN

Een groot aantal van dit soort softwarematige oplossingen wordt binnen de onderneming zelf ontwikkeld, zegt Ter Avest. "Natuurlijk worden er ook wel dingen uitbesteed aan de leverancier van het systeem, maar we denken het zelf helemaal door in termen van checks and balances. Een goed voorbeeld daarvan is de koppeling die we hebben met het GBA en het UWV. We

kunnen daar real time gegevens opvragen. Maar een medewerker die dat probeert zonder dat de noodzakelijke betekende executoriale titel voorhanden is, zal bot vangen. Het systeem checkt eerst zelf of er een titel is en een exploit van betekening en bevel is uitgebracht voordat een inkomstenbevraging mogelijk wordt.” Dat zelf doen zit een beetje in de genen van

**Ik denk dat iedere
gerechtsdeurwaarder
moet doen wat bij zijn
kantoor past**

denk dat iedere gerechtsdeurwaarder moet doen wat bij zijn kantoor past. Maar doe het wel goed, loop niet de kantjes ervan af. De Wet bescherming persoonsgegevens stelt heel algemeen dat je als bedrijf alle passende technische en organisatorische maatregelen moet treffen om persoonsgegevens te beschermen. Wij zijn er wel achter dat je daar nooit helemaal mee klaar bent.”

het kantoor, geeft Ter Avest toe. Zo heeft Jongejan Wisseborn ervoor gekozen om de back-up van het systeem in eigen huis neer te zetten en dit niet te outsourcen. Alle drie de kantoren zijn via een glasvezelverbinding aan elkaar gekoppeld en werken op een gemeenschappelijke server. Op een andere locatie dient een tweede server als achtervang, zodat bij een eventuele crash alle drie de kantoren binnen een paar uur weer up and running zijn. “Zo’n tweede server is een flinke investering”, geeft Ter Avest toe. “Maar wij willen de bedrijfsprocessen hoe dan ook veiligstellen. Je geeft

daarmee ook een signaal af aan je opdrachtgevers: wat er ook gebeurt, uw dossiers zijn bij ons in veilige handen.”

PASSENDE MAATREGELEN

Ter Avest geeft toe dat dergelijke investeringen niet voor ieder kantoor verantwoord zullen zijn. “Wij leggen onszelf als kwaliteitsnorm op om vooraan in de rij te staan. Onze opdrachtgevers vragen erom, en daarbij vloeit het ook voort uit onze ISO 9002 certificering. Beveiliging is daarvan een onderdeel en dus komt het onderwerp sowieso jaarlijks op de agenda tijdens de audit. Ik

Over eisen aan zorgvuldige rechtspleging, originelen en verwording in de rechtspraktijk...

De wet is helder: de gerechtsdeurwaarder ontleent zijn bevoegdheid tot het doen van de executie aan de overhandiging van de grosse van de titel die hij tenuitvoer moet leggen.¹ Indien de gerechtsdeurwaarder over dit stuk beschikt kan hij alle executiehandelingen verrichten, behalve lijfswang waartoe hij nog een aparte volmacht van de executant nodig heeft.

De grosse is een belangrijk stuk dat een schuldeiser aan de deurwaarder ter beschikking moet stellen om te kunnen executeren. Om die reden kent de wet een regeling voor de afgifte van grossen van rechterlijke beslissingen.² De griffier verstrekt deze grosse (en zonodig tweede of verdere grossen, bijvoorbeeld bij verlies) aan de belanghebbende.

Ook bij conservatoir beslag wordt tegenwoordig de regeling van grossen toegepast.

Voor 2007 werd beslag gelegd op basis van de minuut (het origineel) van de beslag-beschikking, maar sindsdien wordt ook van een beslagverlof een grosse afgegeven.³

Nu brengt de aard van de conservatoire inbeslagname met zich mee dat er vaak sprake is van spoedeisendheid. Een onroerende zaak dreigt overgedragen te worden of een bankrekening leeggehaald en bewarende maatregelen zijn op korte termijn geboden.

De advocaat moet dus vaak onder tijdsdruk zijn verzoekschrift opstellen, dit tijdig bij de voorzieningenrechter op het bureau krijgen⁴ en vervolgens nog een gerechtsdeurwaarder inschakelen om het beslag ook daadwerkelijk te leggen.

Vanwege die vereiste snelheid wordt er in de praktijk wel ruimhartig omgegaan met het hiervoor beschreven wettelijk vereiste van de overhandiging van de titel (grosse) aan de gerechtsdeurwaarder. Veel beslagen worden gelegd op basis van een gefaxte kopie van de grosse. In de meest recente versie van de beslagsyllabus⁵ wordt de verantwoording hiervoor bij de gerechtsdeurwaarder gelegd. De beslagsyllabus stelt letterlijk dat het aan de deurwaarder is om te beslissen of hij al (!) op basis van het gefaxte exemplaar van het beslagverlof beslag legt of dat hij daarmee wacht tot hij in het bezit is van de grosse met de 'natte' handtekening van de voorzieningenrechter. Diezelfde beslagsyllabus geeft overigens aan dat de griffier aan de verzoeker een grosse verstrekt en desverlangd zelfs tweede en verdere grossen.⁶

Welbeschouwd is hiermee een aanvaardbare regeling gecreëerd die recht doet aan zowel de eisen van de snelheid en de mogelijkheden van de moderne maatschappij (snelle toezending per fax van de beslissing faciliteert een snelle beslaglegging), als aan de belangen van de wederpartij (aan wie de grosse van de beslagbeschikking moet worden betekend na het beslag) en de eisen die aan rechtspraak en tenuitvoerlegging worden gesteld: men baseert zich op originele stukken afgegeven door daartoe bevoegde instanties. Doordat de deurwaarder altijd nog het origineel ontvangt blijft de mogelijkheid van toetsing van het originele stuk aan het afschrift in stand.

Daarom is weinig begrip op te brengen voor de werkwijze van (onder andere?) de rechtbank Amsterdam. Daar wordt de werkwijze gehan-

teerd dat bij een verlovverzoek per fax de verlovbeschikking alleen wordt toegefaxt en niet meer fysiek een grosse wordt verstrekt, althans niet uit eigener beweging.

Deze werkwijze van de rechtbank Amsterdam is in strijd met de wet. De griffier is wettelijk verplicht om zo spoedig mogelijk een grosse van de beschikking te verstrekken (ook zonder verzoek daartoe). Het Landelijk Overleg Voorzitters van de sectoren Civiel van de rechtbanken (LOVC) berichtte de KBvG desgevraagd ook dat rechtbanken altijd een originele grosse dienen te verstrekken.

Het zou ook zeer vreemd zijn als men er een andere opvatting op na zou houden. Immers, het voeren van een dagvaardingsprocedure voor een bedrag van zeg € 100 kan niet worden ingeleid zonder dat aan de griffie het origineel van de uitgebrachte dagvaarding ter hand wordt gesteld. Volstaan met kopie of fax van de dagvaarding is uitgesloten.⁷

Zou conservatoir beslag leggen voor een vordering begroot op zeg € 100.000 en op basis van een verzoek dat door de rechter summier wordt getoetst, waarbij de wederpartij in de regel niet wordt gehoord, alleen op basis van een (fax-)kopie moeten kunnen plaatsvinden zonder afgifte van een originele grosse van deze beslissing?

Hetgeen de Hoge Raad in zijn uitspraak van 16 november 2001⁸ ter zake van het indienen van een gekopieerde dagvaarding opmerkte, lijkt hier ten volle toepasselijk. Het strookt met de eisen van een behoorlijke rechtspleging dat in spoedeisende zaken de conservatoire beslaglegging op basis van een afschrift kan worden ingeleid, maar dat uiteindelijk met bekwame spoed alsnog de grosse ter hand van de executieambtenaar moet worden gesteld ter sauvering van de op basis van de gefaxte titel ingeleide tenuitvoerlegging.

Een conservatoire inbeslagname levert op zichzelf genomen al genoeg spanning op met de eisen van een behoorlijke rechtsbescherming. Om dan een loopje te nemen met de wettelijke eisen aan de titelverstrekking is een grove miskenning van de eisen aan een zorgvuldige rechtspleging. Hier dient absoluut een einde aan te komen!

*Mr. John Wisseborn,
voorzitter van het bestuur van de KBvG*

1 Art. 430 lid 1 Rv j° art. 434 Rv.

2 Art. 231 Rv voor vonnissen en art. 290 Rv voor beschikkingen.

3 Dit is geregeld in de beslagsyllabus voorzieningenrechtters die is te vinden op www.rechtspraak.nl. De omslag van de afgifte van de minuut naar de afgifte van een grosse was voor het eerst te vinden in de versie van mei 2007 van de beslagsyllabus.

4 Bij veel rechtbanken gelden bepaalde tijden waarop een verlovrekest kan worden ingediend wil men nog dezelfde dag een beoordeling van het verlov krijgen.

5 Beslagsyllabus voorzieningenrechtters, versie december 2009, pag. 6 onder punt 18.

6 Beslagsyllabus voorzieningenrechtters, versie december 2009, pag. 4 onder punt 7.

7 Zie ook HR 16 november 2001, NJ 2002/401.

8 HR 16 november 2001, NJ 2002/401.

Haags dagboek

De Olympische winterspelen zijn op het moment dat ik deze column schrijf in volle gang. Je moet er wat voor over hebben om de openingsceremonie om drie uur 's nachts te zien, maar het was de moeite waard. De Olympische Spelen volg ik ditmaal vanuit Oostenrijk, waar ik mijn eigen jaarlijkse Olympische prestatie neerzet op de ski's. De aandacht van de Oostenrijkers ligt echter niet bij de voor ons Nederlanders zo belangrijke schaatswedstrijden. Op het moment dat Sven Kramer aan de start verschijnt voor de vijf kilometer wordt overgeschakeld naar de Biathlon. Een paar dagen later zie ik bij toeval dat Ireen Wüst niet op het podium staat bij de prijsuitreiking voor de drie kilometer. Gerritsen zie ik wel 'live' onderuit gaan op de 500 meter. Op het moment dat dat gebeurt, meen ik een zekere blijdschap te ontdekken in de stem van de Oostenrijkse commentator. Na een 6,6 kilometer durende adrenalinerush zie ik Sven op de tien kilometer via een live-internetverbinding een vreemde danspas maken en weiger secondenlang te onderkennen dat dat geen haperende wireless-verbinding was. Ik luisterde tegelijkertijd via Radio 1 naar het commentaar van Erben Wennemars en kon mij daar volledig in vinden: dit was ronduit dramatisch! Had ik naar een Koreaanse verslaggever geluisterd en deze ook geloofd dan won Lee zonder twijfel als beste schaatser op de tien kilometer het goud.

Alles is relatief. Standpunten worden ingenomen op basis van de achtergrond van degene die het standpunt inneemt en de tijd waarop en plaats waar dat gebeurt. Dat geldt ook voor 'het Haagse'. De gerechtsdeurwaarders laten via de KBvG hun mening horen en nemen standpunten in vanuit hun expertise en de praktijkgerichte positie die de gerechtsdeurwaarders nu eenmaal hebben. Op onderdelen vinden we gehoor, op sommige punten (nog) niet. Niet ieders mening wordt immers gevolgd.

Ten aanzien van de ontruiming en de aan de openbare weg geplaatste goederen hebben we aandacht gevraagd en gekregen voor het gevolg van de vreemde en onpraktische houding van sommige gemeenten die hun wettelijk instrumentarium niet willen aanwenden bij één van de meest ingrijpende vormen van executie van een vonnis: de ontruiming. De Vereniging Nederlandse Gemeenten handhaaft halsstarrig haar standpunt. Dit ontruimingsdossier is nog niet gesloten.

Ten aanzien van de wettelijke regulering van de incassokosten is de minister van Justitie naar aanleiding van het rapport Incassokosten, een bron van ergernis van de Sociaal Raadslieden gezwich voor politieke druk en heeft hij zijn eerder ingenomen standpunt dat wettelijke regulering niet noodzakelijk zou zijn, moeten herzien. De KBvG levert nu haar bijdrage aan de consultatie omtrent de wettelijke regulering van de incassokosten.

We hebben herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de praktische gevolgen van de aanzienlijke stijging van de griffierechten en hebben deels gehoor gekregen voor onze bezwaren bij de Vaste Kamer-

commissie Justitie van de Eerste Kamer. Gezien de naar onze mening praktische en wetstechnische gebreken aan het beoogde nieuwe griffierechtenstelsel blijven we onze standpunten onder de aandacht brengen.

De KBvG heeft het ministerie van Justitie geattendeerd op het feit dat de kosten van de betekening van de rechtsovergang van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van de Informatie Beheer Groep naar DUO voor rekening komen van de schuldenaar. Dat heeft niet mogen baten. De KBvG ziet zich vervolgens wel geconfronteerd met verontwaardigde reacties van het publiek en van leden van de beroepsgroep zelf.

Het is belangrijk dat de KBvG vanuit haar expertise standpunten inneemt en namens de beroepsgroep van gerechtsdeurwaarders haar mening verwoordt. Het is echter ook belangrijk om af en toe stil te staan bij de relativiteit van jouw zienswijze en te proberen je te verplaatsen in de zienswijze van andere partijen. Dat zou nog wel eens interessante gezichtspunten kunnen opleveren, zeker nu er sprake is van een demissionair kabinet en nieuwe bewindslieden zich met Olympisch elan warm lopen voor de poorten van Den Haag.

*Mr. Karen M. Weisfelt,
Directeur van de KBvG*

AGENDA

Vergaderdata bestuur

15 maart	Kantoor KBvG
12 april	Kantoor KBvG
3 mei	Kantoor KBvG
28 mei	Hilton Soestduinen
28 juni	Kantoor KBvG
6 sept	Kantoor KBvG
4 oktober	Kantoor KBvG
1 nov	Kantoor KBvG
19 nov	Hilton Soestduinen
6 dec	Kantoor KBvG

Vergaderdata ledenraad

15 april	Hilton Soestduinen
10 juni	Regardz 'de Heerlijkheid' Ermelo
9 sept	Regardz 'de Heerlijkheid' Ermelo
14 okt	Regardz 'de Heerlijkheid' Ermelo
16 dec	Regardz 'de Heerlijkheid' Ermelo

Data Algemene

Ledenvergadering

29 mei	Hilton Soestduinen
20 nov	Hilton Soestduinen

KBVG COMMISSIES

Commissie Voorfinanciering

Op 17 december 2009 heeft de ledenraad de commissie Voorfinanciering ingesteld. Deze commissie heeft de opdracht gekregen te onderzoeken of en zo ja, op welke manier grenzen gesteld dienen te worden aan voorfinanciering door gerechtsdeurwaarders. De leden van de commissie zijn de heren Swier, Jepma, Pajmans, Lodder, Van Leeuwen en mevrouw Van Bockhoven.

Commissie Wetgeving

De commissie wetgeving houdt zich bezig met verscheidene onderwerpen op het gebied van wetgeving. Dit jaar heeft zij

onder andere de reactie opgesteld op het wetsvoorstel Incasokosten en houdt de commissie zich bezig met het wetsvoorstel Griffierechten.

Commissie Ontruiming

Tot voor kort was het zo dat nadat de gerechtsdeurwaarder de goederen aan de openbare weg had geplaatst medewerkers van de gemeente vervolgens zorgden voor de verdere afvoer en opslag van de goederen. De laatste jaren hebben veel gemeenten hun beleid ten aanzien van hun medewerking bij gedwongen ontruiming echter gewijzigd. Naar aanleiding van uitspraken van de Raad van State stellen zij zich op het standpunt dat het niet tot hun taak behoort te zorgen voor de afvoer en opslag van de ontruimde goederen. De KBvG heeft de commissie Ontruiming gevraagd onderzoek te doen naar de rol van gemeenten bij gedwongen ontruiming en naar de praktische gevolgen van dit beleid, zowel voor de geëxecuteerde, de executant als de gerechtsdeurwaarder. De commissie heeft aan gerechtsdeurwaarders in verschillende gemeenten een vragenlijst gestuurd en zij heeft met behulp van de antwoorden geïnventariseerd hoe gemeenten omgaan met de afvoer en opslag van goederen die op straat worden geplaatst na een ontruiming. De commissie presenteert binnenkort haar rapport aan de ledenraad.

Commissie Waarborgfonds

De commissie Waarborgfonds is door de ledenraad gevraagd te onderzoeken of het gewenst is een waarborgfonds in te richten voor de beroepsgroep. De commissie heeft meerdere malen vergaderd en zij heeft tijdens deze vergaderingen onder andere gesproken met vertegenwoordigers van de Nova en de KNB. De commissie schrijft op

dit moment haar rapport waarin zij aanbevelingen doet aan de ledenraad.

Beleidscommissie

De Beleidscommissie is ingesteld om een beleidsplan voor de KBvG te schrijven voor de periode 2010 tot 2013. De commissie heeft in de periode tussen september 2009 en februari 2010 verschillende malen vergaderd om de verschillende onderwerpen die in het beleidsplan aan bod moeten komen te bespreken. Wanneer de commissie haar werkzaamheden heeft beëindigd, zal zij haar beleidsplan presenteren aan de ledenraad.

Commissie Vestigings- en toevoegingsbeleid

De commissie Vestigings- en toevoegingsbeleid heeft van de ledenraad de opdracht gekregen te onderzoeken of het vestigings- en toevoegingsbeleid voor gerechtsdeurwaarders moet worden gewijzigd. De commissie heeft tussen oktober 2009 en januari 2010 verschillende malen vergaderd en zij zal binnenkort haar advies aan de ledenraad presenteren.

BESTUURSREGEL REGELINGSKOSTEN

Het bestuur van de KBvG; Gebruikmakend van haar bevoegdheid ex artikel 80 lid 5 Gerechtsdeurwaarderswet en artikel 15 lid 2 Verordening Beroeps- en gedragsregels gerechtsdeurwaarders; Ter nadere uitwerking van artikel 1 Verordening Beroeps- en gedragsregels; Heeft in haar vergadering op 15 maart 2010 de volgende bestuursregel vastgesteld.

Bestuursregel Regelingskosten

De gerechtsdeurwaarder treft geen betalingsregeling noch verleent bemiddeling bij het tot

stand komen van een betalingsregeling tussen schuldeiser en schuldenaar, waarbij schuldenaar wordt toegestaan het verschuldigde in termijnen te voldoen onder de voorwaarde dat de schuldenaar een vergoeding dient te voldoen (bijvoorbeeld voor het administreren en controleren van de regeling en voor het innen van de termijnbedragen).

Toelichting

Op 19 mei 2009 deed het Gerechtshof Amsterdam (LJN B15935) uitspraak in een door de KBvG aangespannen procedure over regelingskosten. Het Hof concludeert dat de gerechtsdeurwaarder bij het treffen van een betalingsregeling na vonnis niet optreedt in zijn ambtelijke hoedanigheid maar enkel als vertegenwoordiger van de schuldeiser. Belangrijk is hetgeen het Hof daarover in r.o. 6.3 en 6.4 opmerkt: "De ambtelijke hoedanigheid van de gerechtsdeurwaarder gaat bij het treffen van een betalingsregeling met de schuldenaar over in de hoedanigheid van incassogemachtigde. In de eerste hoedanigheid is de gerechtsdeurwaarder gebonden aan specifieke wettelijke regelingen, zoals het Btag. In de hoedanigheid van incassogemachtigde is dat niet het geval.

(...)

Voor een schuldenaar zal het onderscheid tussen de beide hoedanigheden van de gerechtsdeurwaarder niet altijd duidelijk zijn. Terecht heeft de kamer overwogen dat de gerechtsdeurwaarder in zijn hoedanigheid van incassogemachtigde kritisch moet staan ten opzichte van zijn doen en laten jegens de schuldenaar van zijn opdrachtgever. Het hof voegt hier aan toe: kritischer dan een incassogemachtigde die geen gerechtsdeurwaarder is. 6.4. Met inachtneming van de belangen van zowel zijn

PERSONALIA

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
E.R. Bogaard	A. Rouw	Rotterdam	01-12-2008	01-05-2010
B.E. Boiten	A.I. Haan	Den Haag	12-11-2009	12-05-2010
J.A. van den Bos	M.L.B. Mak	Arnhem	01-08-2009	01-08-2010
W.H.W. Cock	Mw. Y. Keijzer-Dijkhuis	Groningen	01-10-2008	01-07-2010
R.H.G. Eussen	Y. Reinders	Sittard	09-04-2009	09-10-2010
P.M.A. Hellemons	K.J.J.C. Roelands	Bergen op Zoom	01-01-2009	01-07-2010
E.G.H.J. Hofstee	L.J. Venema	Buitenpost	01-12-2008	01-07-2010
A.P. Jacobs	J.L.M. Vercoulen	Venlo	01-11-2008	01-07-2010
A. Kruitbosch	J.G. Panman	Apeldoorn	01-01-2009	01-04-2010
F. van der Meijde	A.V. den Heijer	Den Haag	01-01-2009	01-07-2010
G. Swagerman	E. Wigt-Schoenmaker	Leiden	01-03-2009	01-07-2010
G.H.J. Touber	J.W. Wigt	Amsterdam	01-03-2009	01-03-2011
M. van der Velden	J.W. Wigt	Amsterdam	01-03-2009	01-03-2011
A. de Wit	J.M. Esseboom	Breda	01-02-2009	01-07-2010

Gedefungeerd:
A.M.M. van Damme | Terneuzen | 01-02-2010

opdrachtgever als de schuldenaar dient de gerechtsdeurwaarder een afweging te maken tussen enerzijds (het doorzetten van) de executie van het tegen de schuldenaar gewezen vonnis en anderzijds het toestaan van betaling van het verschuldigde in termijnen. Daarbij dient de gerechtsdeurwaarder te waken voor misbruik van zijn positie. (...)

Uiteindelijk komt het Gerechtshof in de concrete situatie – waarin de schuldenaar zelf verzocht om een regeling, het alternatief het leggen van een loonbeslag was en de kosten die verlangd werden beperkt waren (€ 4,45) – tot de conclusie dat de betrokken gerechtsdeurwaarder een correct evenwicht heeft bewaard tussen zijn ambtelijke en niet-ambtelijke taak en geen misbruik heeft gemaakt van zijn positie van gerechtsdeurwaarder. De benadering van het Gerechtshof is civielrechtelijk getint en komt er op neer dat er inzake de betaling in termijnen een overeenkomst tot stand komt tussen de schuldenaar en de schuldeiser. Tuchtrechtelijk gezien ziet het Gerechtshof grenzen tot waaraan de gerechtsdeurwaarder zijn

bemiddeling aan het tot stand komen van dergelijke overeenkomsten kan verlenen maar stelt het Gerechtshof vast dat die in de situatie waarover werd geoordeeld niet zijn overschreden. De tuchtprocedure inzake de regelingskosten werd mede ingegeven door het beleid van de KBvG om transparant te zijn in de kosten die aan de schuldenaar kunnen worden doorberekend. Zowel in de minnelijke of preprocesuele fase, waar de KBvG ijvert voor wettelijke fixering van de toegestane tarieven voor buitengerechtelijke kosten, alsook in de ambtelijke fase, waarbij het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) de toegestane tarieven (jegens schuldenaren) voor ambtelijke handelingen regelt. Dit beleid is blijkens het rapport van de MO-Groep *Incassokosten, een bron van ergernis!*¹ ook succesvol, nu daarin wordt vastgesteld dat gerechtsdeurwaarders, anders dan andere incassopartijen, transparant zijn in de berekende kosten. De Ledenraad van de KBvG nam – na overleg met de leden op diverse bijeenkomsten in de

ressorts – op 17 december 2009 het besluit dat de gerechtsdeurwaarder géén bemiddeling dient te verlenen bij het tot stand komen van betalingsregelingen waarbij er kosten voor deze regeling worden berekend. Dit vanwege de positie die de gerechtsdeurwaarder bekleedt, diens mogelijkheid om dwangmiddelen toe te passen, de invloed dat dit heeft bij het via bemiddeling door de gerechtsdeurwaarder tot stand komen van de betalingsregeling en de door het parlement gewenste helderheid bij het berekenen van kosten aan schuldenaren. Het gaat dus om de situatie waarin de opdrachtgever buiten de overeengekomen – of wettelijk verschuldigde incassokosten – een vergoeding verlangt of bedingt bij het tot stand komen van een betalingsregeling. De Ledenraad gaf het bestuur opdracht haar besluit uit te werken en in een bestuursregel vast te leggen.

1 De publicatie *Incassokosten, een bron van ergernis!* [brochurenummer WMDB0021] is te downloaden van de website www.mogroep.nl/welzijn. ISBN 9789055682409

REPRORECHT

De KBvG heeft de Stichting Reprorecht verzocht om ontheffing van de verplichting tot betalen van de reprorechtvergoeding door gerechtsdeurwaarders. Op dit verzoek kon niet worden ingegaan, aangezien alleen individuele kantoren een klacht/bezwaar in kunnen dienen dan wel om ontheffing kunnen verzoeken. De Stichting heeft als volgt op het verzoek tot ontheffing van de KBvG gereageerd: “Ieder Nederlands bedrijf is wettelijk verplicht een vergoeding te betalen voor het maken van fotokopieën van auteursrechtelijk beschermde werken. De Regeling Reprorecht Bedrijfsleven hanteert een vaste vergoeding, die bepaald wordt door het aantal medewerkers en de branche. Naast deze vaste vergoeding bestaat de mogelijkheid tot maatwerk. Indien men van mening is dat er auteursrechtelijk beschermd materiaal wordt gekopieerd, maar niet in die mate dat het bedrag van de vaste vergoeding te rechtvaardigen is, dan kan een bedrijf ervoor kiezen om af te rekenen op basis van het totale jaarlijkse kopieervolume. Voor de berekening van het factuurbedrag wordt dan uitgegaan van dit volume en van het door marktonderzoeksbureau Veldkamp/NIPO gemeten reprorechtplichtige percentage bij ondernemingen van die omvang in die branche. Bedrijven die zich niet kunnen vinden in dit gemeten reprorechtplichtige percentage kunnen met een eigen onderzoek aantonen dat het percentage voor hun afwijkt. Dit onderzoek dient overigens wel aan bepaalde criteria te voldoen, zodat de validiteit en onafhankelijkheid gewaarborgd zijn.” Voor meer informatie kunt u de website van de stichting raadplegen: www.reprorecht.nl.

SELECTIELIJST KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

De Selectielijst neerslag handelingen Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders is vastgesteld. De selectielijst is op 13 januari 2010 gepubliceerd in de Staatscourant en op 15 januari in werking getreden.

VRAGEN AAN DE KBvG

Er komen dagelijks veel vragen van niet-gerechtsdeurwaarders binnen op het Bureau van de KBvG, hetzij via e-mail, hetzij per telefoon. De medewerkers op het Bureau proberen de vragen altijd in algemene zin te beantwoorden. Soms zijn de vragen erg casusspecifiek en is dit niet mogelijk. Om de vragensteller toch te kunnen beantwoorden, wordt de betreffende gerechtsdeurwaarder om een korte toelichting gevraagd zodat de vraag alsnog beantwoord kan worden. Uit de praktijk blijkt dat hiermee (onnodige) klachten voorkomen kunnen worden.

Onderstaand enkele vragen uit de inbox van de KBvG:

- “Kan ik bij u ook een klacht indienen wanneer een deurwaarderskantoor op geen enkele brief van mij reageert en alleen selectief reageert op een e-mail en verder niet ingaat op de inhoud van mijn brieven en e-mails. Heb drie brieven gestuurd en tientallen e-mails maar geen enkele reactie ontvangen, ook word niet ingegaan op een klacht over een deurwaarder. Wat kunt u mij aanraden?”
- “Op lijfrentetegoeden, welke moeten worden aangewend om een periodiek pensioen uitkering aan te kopen, is beslag gelegd. Daarnaast geniet ik alleen een AOW-uitkering. Kunt u aangeven hoe hoog de beslagvrije voet is? Bij voorbaat dank.”
- “Onlangs bezocht een deurwaarder een cliënt van onze forensisch psychiatrische afdeling. De deurwaarder verzocht toegang tot de kamer van de cliënt. In dit geval hebben we voor de oplossing gekozen om de deurwaarder onder begeleiding van de teamleider toegang te verlenen. Deze kwestie leidde wel tot de vraag of dit wel de juiste gang van zaken is, i.v.m. de psychische toestand van cliënt en veiligheid. De cliënten van onze forensisch psychiatrische afdeling hebben meestal een strafrechtelijke titel, waaronder TBS, een aantal is gedwongen opgenomen in het kader van de wet BOPZ en in een aantal gevallen verblijft cliënt vrijwillig (vaak is dan behandeling een voorwaarde van de rechterlijke beslissing). Veel cliënten hebben schulden en de meesten beschikken over een bewindvoerder die de geldzaken waarneemt. Verder is nog van belang om te vermelden dat aangezien cliënten bij ons verblijven, het adres van de kliniek als verblijfsadres wordt geregistreerd bij de gemeentelijke administratie. Zijn we verplicht de deurwaarder toegang te verlenen tot de cliënt en/of de kamer van een cliënt of ligt het wellicht eerder in de lijn dat contact wordt opgenomen met de bewindvoerder? Ik hoop dat u ons hiermee verder kunt helpen.”
- “Mijn vraag is deze: Ik heb nu tweemaal een klacht over een deurwaarder ingezonden en ben reuze benieuwd naar de uitslag en/of nog steeds 97%

afgewezen wordt om elkaar de hand boven het hoofd te houden. Als ik nu constateer bij een deurwaarder dat deze in 1 jaar sedert mijn beslag zoveel fouten heeft gemaakt, vraag ik mij af of deze wel professioneel bezig is! Worden beginnende juristen los gelaten op mij als try-out? [...]”

COLLEGE TOETSING GERECHTSDEURWAARDERS

De leden van het College Toetsing Gerechtsdeurwaarders zijn tijdens de ledenraadsvergadering van 18 februari jongstleden door de ledenraad benoemd. Het College bestaat uit de volgende leden:

- Mr. A.C.J.J.M. Seuren, gerechtsdeurwaarder te Oss, lid/gerechtsdeurwaarder Kamer voor Gerechtsdeurwaarders
- Professor dr. T. Wentink, bijzonder hoogleraar Universiteit van Tilburg
- Professor F.R. Salomons, hoogleraar Privaat- en notarieel recht Vrije Universiteit Amsterdam
- Mr. H.J. Portengen, notaris
- Drs. A.W.H. Hooyman RA, Hooyman Directie Management Diensten B.V.

Het College zal in opdracht van de KBvG, beoordelingen uitvoeren in het kader van de Verordening KBvG Normen voor Kwaliteit.

Het beoordelen is een systematisch, onafhankelijk en gedocumenteerd proces waarvoor door het college auditoren worden aangesteld. De auditor voert de toetsing uit en maakt hiervan een verslag. Het College toetst of de gerechtsdeurwaarder voldoet aan hetgeen gesteld is in de Verordening. Het positief toetsingsverslag heeft een geldigheidsduur van twee jaar.

Bij de toetsing is het Reglement KBvG Normen voor Kwaliteit de leidraad.

De zittingstermijn van een collegelid is 3 jaar met een eenmalige mogelijkheid tot verlenging met 3 jaar. In overeenstemming met de ledenraad van de KBvG kan er van de gestelde zittingstermijnen worden afgeweken.

**LJN BL2309, NOTARISKAMER
GERECHTSHOF AMSTERDAM**

Klager moet om ontvankelijk te zijn, voldoende eigen belang hebben. Het algemeen belang kan behoudens bijzondere omstandigheden niet als een voldoende eigen belang worden aangemerkt.

Klager heeft ter zitting desgevraagd meegedeeld dat het in de zaken waarover hij klaagt niet om cliënten van hem ging. Klager is naar aanleiding van een aan hem gestelde vraag of nakosten mochten worden gerekend, bekend geraakt met de zaken. Klager heeft verklaard de klacht te hebben ingediend in het algemeen belang. Algemeen belang is onvoldoende om klager te ontvangen in zijn klacht. Het algemeen belang kan behoudens bijzondere omstandigheden niet als een voldoende eigen belang worden aangemerkt. Hier is niet gebleken van bijzondere omstandigheden. Het beroep wordt verworpen.

**LJN BK3486 RECHTBANK
AMSTERDAM 28 OKTOBER 2009**

Beoordeling van rectificatieverzoek van eisende partij. Kantonrechter oordeelt dat het niet mogelijk is om voor de naam van eisende partij een andere te lezen indien dit zou neerkomen op indeplaatsstelling van de partij die om rectificatie verzoekt als procespartij door andere partij.

**LJN BK3828 GERECHTSHOF
AMSTERDAM 4 AUGUSTUS 2009**

Cliënt van deurwaarder verlangt ten onrechte betaling van wettelijke handelsrente in plaats van wettelijke rente. Deurwaarder dient bekend te zijn met de wettelijke regeling en is niet gehouden om kennelijk onjuiste opdrachten uit te voeren. (...)

3.2.4 Een redelijke handelend en redelijk bekwaam deurwaar-

der dient bekend te zijn met de wettelijke regeling inzake de wettelijke (handels)rente. In de toelichting op de eerste grief hebben de Deurwaarders niet gesteld op grond van welke feiten of omstandigheden zij redelijkerwijs mochten aannemen dat Mediscan op grond van het vonnis van 6 oktober 2004 aanspraak had op de wettelijke handelsrente. Het hof gaat daarom voorbij aan de stelling van de Deurwaarders dat zij geen reden hadden om te veronderstellen dat de door Mediscan verstrekte opdracht en renteberekening niet deugdelijk zouden zijn.

3.2.5 In het licht van het bovenstaande hebben de Deurwaarders onrechtmatig jegens Bouquetnet gehandeld door op 5 januari 2005 bevel te doen tot betaling van onjuist berekend bedrag en vervolgens, nadat zij door Bouquetnet waren gewezen op deze onjuistheid en de fout bij exploit van 7 januari 2005 aanvankelijk hadden hersteld, nadien, kennelijk uitsluitend op instructie van Mediscan, te volharden in de aanspraak op de wettelijke handelsrente en executiemaatregelen ter incassering daarvan te nemen, dit alles terwijl zij wisten of behoorden te weten dat Mediscan op grond van het vonnis van 17 november 2004 geen recht had betaling van wettelijke handelsrente.

3.2.6 Het hof verwerpt het standpunt van de Deurwaarders dat zij een rechterlijke uitspraak niet mogen interpreteren en niet bevoegd zijn om de reikwijdte van een executoriale titel vast te stellen. Feit is immers dat de Deurwaarders een (onjuiste) uitleg aan het vonnis van 17 november 2004 hebben gegeven door bij de tenuitvoerlegging daarvan in het exploit van 5 januari 2005 en de daarop gevolgde executiemaatregelen ten onrechte betaling van de wettelijke handelsrente te verlangen.

**LJN BK3695 VOORZIENINGEN-
RECHTER RECHTBANK
DORDRECHT 19 NOVEMBER
2009**

Een mooie terechtwijzing in een executiegeschil.

(...)

4.3. Een verbod om elk gebruik te staken kan op elk moment maar één keer worden overtreden. De stelling van [eiser] dat het onder 5.1 geformuleerde bevel niet serieel kan worden overtreden, zodat er ongeacht het aantal wijzen waarop de verboden handelsnaam wordt gebruikt maar eenmaal een dwangsom wordt verbeurd, is derhalve juist. Hieraan doet niet af dat de dwangsom is opgelegd voor "elke overtreding" omdat de dwangsom geldt voor meerdere bevelen, namelijk "de onder r.o. 5.1 tot en met r.o. 5.4 geformuleerde bevelen". Ook kan het van belang zijn indien na een periode van staking [eiser] opnieuw de verboden handelsnaam of de in het vonnis omschreven logo gebruikt, maar dat is niet aan de orde.

**LJN BK7909 RECHTBANK
ARNHEM 9 DECEMBER 2009**

Na echtscheidingsprocedure waarin de man geen verweer heeft gevoerd en niet is verschenen, stelt de man dat hij in verzet komt tegen deze 'bij verstek' gewezen beschikking. Uit art. 820 Rv volgt binnen welke termijn de in eerste aanleg niet verschenen echtgenoot hoger beroep kan instellen. Hoger beroep had bij het gerechtshof te Arnhem moeten worden ingesteld en bovendien bij verzoekschrift en niet bij dagvaarding. Dat laatste zou op voet van art. 69 Rv nog wel recht te zetten zijn, terwijl ook verwijzing op de voet van art. 73 Rv naar een wel bevoegde hogere gewone rechter op zichzelf wel mogelijk zou zijn. Maar er is, ook in het huidige procesrecht, geen

rechtsregel op grond waarvan de rechter bij wie ten onrechte het niet openstaande rechtsmiddel verzet is ingesteld dat rechtsmiddel zou kunnen converteren in het wel openstaande maar niet ingestelde rechtsmiddel hoger beroep, met verwijzing naar de rechter die bevoegd zou zijn van het hoger beroep kennis te nemen (vgl. HR 17 januari 1992 NJ 1992, 263).

**LJN BK8576 RECHTBANK
ALKMAAR 5 JANUARI 2010**

Verzoek om verlenging termijn art. 721 Rv. afgewezen, omdat het na het verstrijken van die termijn was ingediend. Voorzieningenrechter volgt daarmee terecht niet de richtlijn van de Beslagsyllabus 2009.

**LJN BK8549 KANTONRECHTER
ZWOLLE 17 NOVEMBER 2009**

Voorwaardelijk verzoek verlenging termijn ontruimingsbescherming. Gehuurde percelen 'kale' grond zodanig verbonden aan het benzinestation van huurster dat het regime van artikel 7:290 BW en niet dat van artikel 7:230a BW van toepassing is. Verzoek niet-ontvankelijk.

**LJN BK9389 GERECHTSHOF
'S-HERTOGENBOSCH
5 JANUARI 2010**

De nieuwe Betekeningsverordening (1393/2007) is rechtstreeks toepasselijk per 13 november 2008. Bij dagvaarding in hoger beroep van een partij die woonplaats heeft in een andere lidstaat volstaat betekening aan het kantooradres van de advocaat of deurwaarder in eerste aanleg, ook vóór inwerkingtreding van artikel 63 lid 1 (nieuw) Rv. per 10 juni 2009.

(...)

3.4. Geïntimeerden vorderen in het incident te verklaren dat appellante niet-ontvankelijk is

in het hoger beroep, althans dat de op 9 maart 2009 uitgebrachte appeldagvaarding nietig is, met veroordeling van appellante in de proceskosten van het incident. Geïntimeerden voeren daartoe aan dat, gelet op de uitspraak van de Hoge Raad van 17 januari 2003, NJ 2003/113, een betekening op de voet van artikel 63 Rv. onverlet laat dat binnen 14 dagen tevens overeenkomstig de voorschriften van de EG-Betekenningsverordening, zoals die tot uitdrukking zijn gebracht in artikel 56 Rv., het afschrift van het exploit hetzij moet worden verzonden naar de ontvangende instantie in de aangezochte lidstaat, hetzij bij aangetekende post rechtstreeks aan de betrokkene moet worden gestuurd. In het onderhavige geval is de dagvaarding van 9 maart 2009 aan het kantooradres van de advocaat van geïntimeerden in eerste aanleg niet gevolgd door toezending van een afschrift van het desbetreffende exploit naar de ontvangende instantie of per aangetekende post naar geïntimeerden zelf. Het uitbrengen van de dagvaarding van 29 mei 2009 heeft dit gebrek niet kunnen opheffen, aldus geïntimeerden. Niet alleen is het niet binnen 14 dagen geschied, maar ook is daarbij geen afschrift van het dagvaardingsexploit van 9 maart 2009 naar de ontvangende instantie gestuurd, doch een afschrift van het exploit van 29 mei 2009. De dagvaarding van 29 mei 2009 kan dit gebrek niet op de voet van artikel 120 lid 2 of 121 lid 2 Rv. hebben hersteld, omdat die dagvaarding die strekking niet had en omdat het exploit niet vóór de aangezegde rechtsdag is uitgebracht. Ten slotte voeren geïntimeerden aan dat de dagvaarding van 29 mei 2009 – nog uitgebracht vóór het verstrijken van de appeltermijn – niet als nieuwe zaak, met intrekking van de dagvaarding

van 9 maart 2009, is aangebracht ter rolzitting van 14 juli 2009, maar slechts is overgelegd met het doel aan te tonen dat er in de reeds bestaande procedure juist is betekend.

3.5. Appellante voert verweer.

Op dat verweer zal, voor zover nodig, in het hiernavolgende worden ingegaan.

3.6. Op 13 november 2008 is in werking getreden "Verordening (EG) nr. 1393/2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000" (hierna: de nieuwe Betekenningsverordening). Verordening nr. 1348/2000 zal in het hiernavolgende worden aangeduid als: de oude Betekenningsverordening.

Punt 8 van de considerans van de nieuwe Betekenningsverordening luidt:

"Deze verordening is niet van toepassing op de betekening en de kennisgeving van een stuk aan de gevolmachtigde vertegenwoordiger van de partij in de lidstaat waar de procedure plaatsvindt, ongeacht de woonplaats van die partij."

Blijkens pagina 11 van de memorie van toelichting bij de Wijzigingswet Uitvoeringswet EG-betekenningsverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 (vergaderjaar 2007-2008, 31 522, nr. 3) dient een advocaat of deurwaarder in vorige instantie te worden beschouwd als een gevolmachtigde vertegenwoordiger als bedoeld in punt 8 van de considerans.

3.7. Het voorgaande is tot uitdrukking gebracht in artikel 63 lid 1 Rv. zoals dat sinds 10 juni 2009 luidt:

"Een exploit waarbij verzet wordt gedaan of waarbij hoger beroep of beroep in cassatie wordt ingesteld, kan ook worden gedaan aan het kantoor van de

advocaat of deurwaarder bij wie degene voor wie het exploit is bestemd, laatstelijk ter zake woonplaats heeft gekozen, ook indien deze een bekende woonplaats of bekend werkelijk verblijf heeft in een Staat waar de (...) verordening van toepassing is. Deze advocaat of deurwaarder bevordert dat het exploit degene voor wie het is bestemd, tijdig bereikt."

3.8. Een verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Het van kracht worden van de nieuwe Betekenningsverordening met ingang van 13 november 2008 heeft derhalve als consequentie dat de verordening vanaf die datum niet meer toepasselijk is op de betekening van een appelexploit aan de advocaat in eerste aanleg, zodat een betekening conform artikel 63 Rv. volstaat.

3.9. Uit het voorgaande volgt dat bij een betekening van een appelexploit aan de advocaat in eerste instantie sinds de invoering van de nieuwe Betekenningsverordening niet meer de betekenningsvoorschriften van artikel 56 Rv. (oud) in acht moeten worden genomen, maar dat een betekening langs de weg van artikel 63 Rv. volstaat, ook indien het exploit is bestemd voor een persoon die zijn bekende woonplaats of bekend werkelijk verblijf heeft in een staat waar de Betekenningsverordening van toepassing is. In een dergelijk geval behoeft die betekening derhalve niet meer te worden gevolgd door toezending van een afschrift van het dagvaardingsexploit aan de ontvangende instantie in de desbetreffende lidstaat of per aangetekende post rechtstreeks aan de betrokkene zelf.

3.10. De omstandigheid dat artikel III van de Wijzigingswet Uitvoeringswet EG-betekenningsverordening ervan uitgaat dat artikel 56 lid 3 Rv., zoals

dat tot 10 juni 2009 luidde, van toepassing blijft op een kantoorbetekening op een datum gelegen vóór die datum, kan aan het voorgaande niet afdoen. Genoemd artikellid had immers de strekking te voldoen aan de in de oude Betekenningsverordening voorgeschreven betekenningsvereisten en heeft na de inwerkingtreding van de nieuwe Betekenningsverordening per 13 november 2008 geen betekenis meer.

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE 15 JANUARI 2010 ROLNUMMER 356390 (ONGEPUBLICEERD)

Een huurder vraag schorsing van de executie omdat in het ontruimingsvonnis geen machtiging deurwaarder met sterke arm is opgenomen. De voorzieningenrechter wijst (uiteraard) af omdat deze machtiging sinds 1992 niet meer nodig is (zie 555 Rv jo 444 Rv)

LJN BK9425 GERECHTSHOF AMSTERDAM 1 SEPTEMBER 2009

Lichtbakken onderdeel gebouw. (...)

4.6 KSU (appellante, leverancier) betwist in hoger beroep niet langer dat het systeemplafond bestanddeel uitmaakt van de hoofdzaak (het winkelpand), maar stelt dat het systeemplafond los moet worden gezien van de verlichtingselementen. Het gaat er in hoger beroep om of de aangebrachte verlichting ook bestanddeel uitmaakt van het winkelpand. Deze vraag moet worden beantwoord aan de hand van artikel 3:4 BW. Het eerste lid daarvan bepaalt dat al hetgeen volgens verkeersopvatting onderdeel van een zaak uitmaakt, bestanddeel is van die zaak. Indien dit niet opgaat, komt het tweede lid van artikel 3:4 BW aan de orde. Dit bepaalt dat een zaak die met een

HAFKAMP OPLEIDINGEN

Hafkamp Opleidingen is het aangewezen opleidingsinstituut om kwalitatieve, hoogwaardige en praktijkgerichte opleidingen, trainingen en cursussen te volgen. Op gebied van kennis/juridisch, vaardigheden en creditmanagement.

15 april 2010 PE Masterclass Derdenbeslag

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer mr. L.J. Saarloos
Investing: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 4 punten

22 april 2010 Functioneringsgesprekken

Locatie: Hotel van der Valk te Vught
Docent: de heer T. Bruekers
Investing: € 475,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering en consumpties.

29 april 2010 PE Procederen in Internationale Incassozaken

Locatie: Woudschoten conferentiecentrum te Zeist
Docent: de heer mr. M.P.F. van Dooren
Investing: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: er zijn 4 punten in aanvraag bij de KBvG

13 mei 2010 PE 4-Daagse Studietrip Wenen

Locatie: Hilton Vienna Hotel te Wenen
Docenten: mevrouw mr. C. van den Berg-Smit, de heer mr. M.P.F. van Dooren en de heer W.W.M. van den Donk
Investing: € 1.595,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief lesmateriaal, vervoer van en naar het hotel/vliegveld, welkomstborrel en registratie bij de KBvG.
PE punten: er worden 15 punten aangevraagd bij de KBvG

1 juni 2010 PE Nieuw Procesrecht 2011 en het nieuwe griffierechtstelsel

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer mr. J. Feikema
Investing: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: er worden 4 punten aangevraagd bij de KBvG

3 juni 2010 Agressiehantering voor medewerkers

Locatie: NH Hotels te Utrecht
Docent: de heer R. GebSKI
Investing: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering en consumpties

10 juni 2010 PE Procestraining voor juristen en (kandidaat)gerechtsdeurwaarders

Aantal bijeenkomsten: 1 introductiemiddag (10 juni 2010), 9 lesdagen (eerste lesdag 30 september 2010) en 1 examendag
Locatie: Aristo te Utrecht
Docent: de heer mr. M.P.F. van Dooren, de heer J. Nijenhuis (lesdag 5)
Investing: € 4.250,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 36 PE punten voor 6 lesdagen in 2010. Voor 2011 worden er nog 24 PE punten aangevraagd bij de KBvG betreffende 4 lesdagen.

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen op tel. 077 - 320 17 50 of via e-mail info@hafkampopleidingen.nl

Actueel cursusoverzicht op www.hafkampopleidingen.nl

Ben jij pittig genoeg?

Schuman Incasso & Gerechtsdeurwaarders is uitgegroeid tot een gerenommeerde, toonaangevende organisatie met 60 medewerkers. Het bedrijf opereert vanuit Ede. De cliëntenkring kan rekenen op full-service incasso en debiteurenbeheer. Als ambitieuze, professionele organisatie werkt Schuman voor diverse regionale, maar ook nationale opdrachtgevers. De bedrijfscultuur is collegiaal, no-nonsense en resultaatgericht. De medewerkers werken in teamverband. Onze ambitie is het beste incassoratio van Nederland te realiseren. Wij zijn op zoek naar mensen die het beste uit zichzelf willen halen.

Wij zoeken per direct een

Toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder

Als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder voer je alle voorkomende ambtelijke werkzaamheden uit. Je betekent diverse exploitaties, zoals dagvaardingen, vonnissen en beschikkingen. Je voert beslag- en executieopdrachten uit en houdt toezicht bij ontruiming en openbare verkopen. Je bewaakt de wettelijke eisen en voorschriften van de ambtelijke werkzaamheden en signaleert het verstrijken van de wettelijke termijnen. Je ondersteunt incassomedewerkers in de dossierbehandeling en losse opdrachten en adviseert cliënten tijdens het executietraject. Kortom, een zeer afwisselende functie!

PROFIEL | Jij hebt de erkende opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder met goed gevolg afgerond en de daarbij behorende stage voltooid, je beschikt over rijbewijs B, bent integer, besluitvaardig, flexibel en overtuigend. Je kunt jezelf zowel mondeling als schriftelijk uitstekend uitdrukken en bent representatief.

AANBOD | Een fulltime functie met veel zelfstandigheid en ruimte voor initiatief. Een informele werksfeer, goede secundaire voorzieningen, studiefaciliteiten en een carrièrepad met ruime ontplooiingsmogelijkheden.

SOLLICITEREN | Stuur jouw motivatiebrief met CV per post of e-mail naar:

Schuman Incasso & Gerechtsdeurwaarders B.V.
T.a.v. mevrouw J.H. van Veldhuizen
Postbus 137, 6710 BC EDE
jhvveldhuizen@schuman.nl

SCHUMAN

incasso & gerechtsdeurwaarders

hoofdzaak zodanig verbonden wordt dat zij daarvan niet kan worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis wordt toegebracht aan een der zaken, bestanddeel wordt van de hoofdzaak. KSU betoogt dat aan geen van beide criteria is voldaan.

4.7 De verlichting waar het hier om gaat, bestaat uit lichtbakken die los worden geplaatst in een systeemplafond. Aan de lichtbakken bevindt zich een elektriciteitsnoer met stekker. De stekker wordt in een boven het systeemplafond aangebrachte stekkerdoos gestoken. De lichtbak kan redelijk eenvoudig uit het systeemplafond verwijderd worden door de bak uit het plafond te lichten en de stekker uit de stekkerdoos te halen. De vraag die nu beantwoord moet worden is of deze lichtbakken, die op eenvoudige wijze te verwijderen zijn, volgens de verkeersopvatting een bestanddeel van het winkelpand zijn gaan uitmaken.

4.8 Volgens vaste rechtspraak ligt in de omstandigheid dat een gebouw en apparatuur in constructief opzicht specifiek op elkaar zijn afgestemd een aanwijzing voor een bevestigende beantwoording van die vraag. Hetzelfde geldt wanneer een gebouw uit een oogpunt van het gebruik daarvan bij ontbreken van de apparatuur als onvoltooid moet worden beschouwd.

4.9 Het hof oordeelt dat de lichtbakken zich bevonden in een gebouw dat als winkelpand werd gebruikt. Naar verkeersopvatting moet een gebouw uit een oogpunt van geschiktheid als winkelpand bij het ontbreken van lichtbakken als de onderhavige als onvoltooid worden beschouwd. Enerzijds is dit het geval vanwege het ontbreken van een lichtbron om de ruimten te verlichten. De winkelruimte kan in zoverre niet aan haar eco-

nomische bestemming beantwoorden. Anderzijds leidt het ontbreken van lichtbakken in het aanwezige systeemplafond tot ontsierende grote gaten in het plafond. Beide aspecten dragen bij aan de verkeersopvatting dat een dergelijk pand als onvoltooid moet worden beschouwd.

4.10 Dit oordeel brengt mee dat de lichtbakken onderdeel van het gebouw zijn geworden zodat deze eigendom zijn geworden van Penpaver als eigenaar van het gebouw. De eerste twee grieven falen.

4.11 De door KSU aangevoerde omstandigheid dat Penpaver het pand destijds verhuurd zou hebben zonder plafond en verlichting doet aan het voorgaande niet af, nog daargelaten dat Penpaver dat gemotiveerd heeft betwist. De feitelijke omstandigheden bij het begin van de huur zijn niet relevant voor hetgeen naar verkeersopvatting bestanddeel is van de zaak. Daarvoor is het gebruik van het pand namelijk doorslaggevend. Obligatoire afspraken als de gestelde tussen verhuurder en huurder kunnen in beginsel geen wijziging brengen in de goederenrechtelijke status van zaken. KSU heeft erop gewezen dat winkelpanden in de branche gewoonlijk verhuurd worden zonder plafond en verlichting zodat de huurder naar eigen wens de zaak kan inrichten. Dit brengt volgens haar mee dat volgens verkeersopvattingen in de branche plafond en verlichting niet als bestanddelen kunnen worden aangemerkt. Nu een onderbouw ontbreekt, kan van dit branchegebruik bij het afsluiten van huurovereenkomsten niet zonder meer worden uitgegaan. Ook indien de betwisting van KSU voldoende gemotiveerd zou zijn, is het de vraag of deze verkeersopvatting in de branche moet leiden tot het oordeel dat een gebouw met de functie van winkelpand waarin lichtbakken ontbreken, wel aan

haar economische bestemming kan beantwoorden. Het gestelde feit dat tegenwoordig in sommige etablissementen (modewinkels) wel wordt afgezien van het plaatsen van een verlaagd plafond zodat buizen en leidingen zichtbaar blijven, leidt evenmin tot een ander oordeel. De plafonds in dergelijke etablissementen zijn doorgaans door kleur of stijlvolle ophangstelsel afgewerkt zodat zij in niets lijken op een verdiepingsvloer met leidingen, ventilatiekanalen en elektriciteitskabels als de onderhavige die achter een systeemplafond is weggewerkt. Bovendien gaat het hier niet om het ontbreken van een systeemplafond maar om het ontbreken van licht(bakken). KSU heeft niet gesteld dat in moderne etablissementen zonder systeemplafond ook de verlichting ontbreekt.

Lanquedoc/Zuid Frankrijk

Te koop luxe appartementen in een voormalig wijnhâteau.

Klein project van Nederlandse particulieren. Perfecte combinatie van luxe, privacy en veiligheid. Grote privé-tuinen, verwarmd zwembad, concertruimte, wandelpark, huisbewaarder etc. Mooi gelegen in een prachtige omgeving nabij Montpellier en Nîmes. Op slechts 35 km van de Middellandse Zee. Prima vlieg- en spoorverbindingen. Brochure en referenties op aanvraag via NL-telnr. 0341 491 678.

Voor foto's en prijzen: www.ChateauEnFrance.eu

Een dwangsom kan niet worden opgelegd in geval van een veroordeling tot betaling van een geldsom

door prof. mr. Ton Jongbloed

INLEIDING

Zoals bekend, is in artikel 611a e.v. Rv de regeling van de dwangsom neergelegd. Deze regeling berust op de Benelux-Overeenkomst houdende Eenvormige Wet betreffende de dwangsom van 26 november 1973 (Trb. 1974, 6), die voor Nederland op 1 januari 1978 in werking is getreden. Uit artikel 611a lid 1 zin 2 Rv blijkt dat geen dwangsom kan worden opgelegd ter zake van de betaling van een geldsom als hoofdveroordeling. Achterliggende gedachte is dat de betrokkene de mogelijkheid heeft om via (verhaals)beslag zijn vordering te innen en dat wettelijke rente zal zijn verschuldigd.

De vraag rijst hoe ruim of eng de slotzin van artikel 611a lid 1 Rv mag (of moet) worden geïnterpreteerd. Die vraag is actueel door een uitspraak van Hof Arnhem 24 november 2009, BK4429, NJF 2010, 14 (Flevo manege's/Terhorst Grondverwerving), waar is bepaald dat aan de veroordeling een bankgarantie te stellen geen dwangsom kan worden verbonden.

DE UITSpraak VAN HET ARNHEMSE GERECHTSHOF VAN 24 NOVEMBER 2009

De kern van de uitspraak is als volgt weer te geven:

“10. Het hof is voorts van oordeel dat het zowel bij het voldoen van de waarborgsom als bij het doen stellen van de bankgarantie in feite gaat om een geldvordering. De bankgarantie zal immers — indien gegeven — ten laste van Terhorst aan Flevo Manege's een voorwaardelijk recht op betaling van een geldsom jegens de bank in het leven roepen.

11. In verband met het voorgaande dient het hof ook het restitutie-risico in de afweging van de belangen van partijen te betrekken. Het hof is van oordeel dat zowel bij toewijzing van

de gevraagde veroordeling tot betaling van de waarborgsom als bij toewijzing van de vordering tot het doen stellen van de bankgarantie uit de aard van deze verplichtingen voortvloeit dat geen restitutie-risico zich vooralsnog tegen toewijzing van deze vorderingen verzet.

12. Anders dan de voorzieningenrechter heeft beslist is het hof voorshands van oordeel dat, nu Terhorst niet althans onvoldoende heeft bestreden dat hij op grond van de koopovereenkomst tussen partijen tot de betaling van de waarborgsom of het doen stellen van een bankgarantie is verplicht, en Flevo Manege's — in elk geval in hoger beroep — voldoende gemotiveerd heeft betwist de stelling van Terhorst dat het hem onmogelijk is om aan zijn verplichtingen uit artikel 11A van de koopovereenkomst te voldoen, de hiervoor onder 11 genoemde vorderingen van Flevo Manege's voor toewijzing in aanmerking komen.

13. Dit laatste geldt naar het voorlopig oordeel van het hof niet voor de vordering tot het verlenen van een (eerste) hypotheek door Terhorst, nu — zoals het hof hiervoor reeds onder 8 heeft overwogen — Flevo Manege's niet althans onvoldoende betwist dat Terhorst hiertoe thans niet meer in staat is. Het hof zal de afwijzing van deze vordering door de voorzieningenrechter derhalve bekrachtigen.

14. Het hof zal aan de toe te wijzen vorderingen van Flevo Manege's niet de gevorderde dwangsomveroordeling verbinden, nu het — zoals blijkt uit hetgeen het hof hiervoor onder 10 heeft overwogen — in beide gevallen naar het voorshands oordeel van het hof gaat om een veroordeling tot betaling van een geldsom. Artikel 611a lid 1, laatste volzin, Rv staat aan een dergelijke veroordeling in de weg.”

OUDERE JURISPRUDENTIE

De uitzondering (dat geen dwangsom kan worden opgelegd in geval van een veroordeling tot betaling van een geldsom) op de

regel dat in beginsel aan iedere veroordeling een dwangsom kan worden verboden was al opgenomen in het tot 1978 geldende artikel 611a Rv en werd door de rechtspraak aanvaard. De volzin lijkt een absoluut verbod in te houden, maar de uitzondering is door de rechtspraak enigszins beperkt.

Dat is allereerst gebeurd in een uitspraak van meer dan 60 jaar geleden. HR 9 september 1949, NJ 1950, 595 (Houtappel/Hoofdgroep “Verzekering”) houdt voor de toenmalige Nederlandse wetgeving in: aan de veroordeling tot afgifte van eens anders penningen kan de oplegging van een dwangsom worden verbonden nu zodanige veroordeling niet is begrepen onder die tot betaling van een geldsom als bedoeld in art. 611a Rv” en BenGH 9 juli 1981, NJ 1982, 190 (Geens/Scholten) bevestigt die uitspraak in Beneluxverband: “de uitzondering dat geen dwangsom kan worden opgelegd bij veroordeling tot betaling van een geldsom geldt niet voor het geval van veroordeling tot betaling van een geldsom aan een derde”.¹ Deze nuanceering kan worden verklaard uit het feit dat bij een veroordeling tot betaling aan een derde de eiser niet altijd kan overgaan tot gewone executie door executoriaal beslag en mitsdien belang heeft bij de mogelijkheid door een indirect executiemiddel, oplegging van een dwangsom, die betaling af te dwingen.

Ook geldt dat in bepaalde omstandigheden de betaling van een geldsom neerkomt op de afgifte van een bepaald bedrag.² Een dergelijk geval wordt m.i. ook terecht niet door het verbod bestreken. En hetzelfde geldt als het gaat om de veroordeling van een bank ingediende betalingsopdracht uit te voeren, omdat dit als een verplichting om te doen valt te kwalificeren.³

Tot slot kan een dwangsom volgens de rechtspraak worden verbonden aan een veroordeling die mede een verplichting tot betaling van een geldsom inhoudt, mits deze verbonden

den is aan de veroordeling tot een andere prestatie en de betaling van de geldsom geen overwegend deel van de veroordeling uitmaakt. Die andere prestatie zal veelal een niet doen (het niet verrichten van een bepaalde handeling) betreffen, maar kan ook een doen (het verrichten van een bepaalde handeling) of geven (het leveren van een bepaalde zaak) inhouden.⁴ De Belgische auteur G.L. Ballon zegt dan ook terecht dat soms teleologische interpretatie nodig is om uit te maken of de veroordeling strekt tot betaling van een geldsom.⁵

In de praktijk zien we dat in het verleden soms aan een veroordeling tot betaling van een geldsom (vaak loon of alimentatie⁶) toch een dwangsom werd verbonden door de kort gedingrechter. Dit werd dan gegrond op het feit dat de regeling van de dwangsom niet onverkort zou gelden in kort geding (zoals dat ook het geval is met bijvoorbeeld de regeling van het bewijsrecht) en de geldsom met spoed moest worden betaald.⁷ In de uitspraak 19 februari 1988, NJ 1988, 658 (De Rooy/Özcan) heeft de Hoge Raad evenwel vastgehouden aan de opvatting dat aan de veroordeling tot betaling van (uitsluiten) een geldsom geen dwangsom kan worden verbonden.

KRIEIK VANUIT DE LITERATUUR

Ook in de literatuur is in het verleden diverse malen kritiek geuit door rechtsgeleerden van naam op de (te algemeen geformuleerde) uitsluiting van de mogelijkheid om een dwangsom te verbinden aan de veroordeling tot betaling van een geldsom.⁸ Het daartoe aangevoerde argument luidt: Met de 'reële executie' van de veroordeling tot betaling van een geldsom via beslaglegging, enz. kan geruime tijd zijn gemoeid, terwijl het gemis van die geldsom voor degene die haar moet ontvangen funest kan zijn, bijvoorbeeld indien die geldsom nodig is voor levensonderhoud. Dit geldt speciaal indien de schuldenaar tot spoedige betaling in staat is, doch daartoe onwillig is. De dwangsom kan dan de nuttige taak vervullen die veroordeelde tot spoed met de betaling aan te manen, vooral daar waar de verplichting tot betaling van de wettelijke rente op grond van artikel 6:119-120 BW daartoe onvoldoende prikkel verschaft.

De wetgever heeft zich deze kritiek aangehouden voor het geval de werknemer loon moet ontvangen en heeft in artikel 7:625 BW voor de aan de werkgever toe te rekenen verhoging vastgesteld die de werkgever veel zwaarder treft dan de verplichting tot betaling van de wettelijke rente en kan oplopen tot 50%.

Toch heeft die kritiek bij de totstandkoming van de Eenvormige Wet niet tot aanpassing van de regeling geleid en de uitzondering werd gehandhaafd. In de GMvT werd daarop op pagina 16 opgemerkt:

"De Regeringen hebben (...) nagegaan, of de rechter ter zake van verbintenissen tot betaling van een geldsom een dwangsom moet kunnen opleggen om stipte voldoening van bepaalde periodiek verschuldigde geldsommen, zoals salarissen en uitkeringen tot onderhoud, te verzekeren. De Regeringen hebben gemeend die suggestie niet te moeten volgen, daar zij van oordeel zijn dat een dwangsom ten doen heeft werkelijke nakoming van een verbintenis te verzekeren, terwijl in het geval van veroordeling tot betaling van een som geld, voldoening aan de veroordeling met behulp van de gewone executiemiddelen kan worden verkregen."

Is die motivering echter wel steekhoudend? Het lijkt me niet. Het gebruikte argument geldt ook voor andere soorten vorderingen, zoals die tot afgifte van een bepaalde zaak. Op de bezwaren van de critici is niet ingegaan. Een meer overtuigend argument om toch incidenteel een dwangsom op te leggen bij de veroordeling tot betaling van een geldsom is dat het hier een uitzondering betreft op het algemeen geldende beginsel dat aan een veroordeling een dwangsom kan worden verbonden, dat deze uitzondering beperkt dient te worden opgevat maar dat de dwangsom in zekere gevallen de spoedige naleving van een veroordeling tot betaling van een geldsom kan bevorderen. Daarbij dient dan tevens in ogenschouw te worden genomen dat de wetgever voor spoedeisende situaties in de regel wel degelijk een oplossing heeft gekozen. In geval van achterstallig loon geldt het hiervoor genoemde artikel 7:625 BW op grond waarvan de betalingsverplichting met maximaal 50% kan worden verhoogd. Gaat het om (kinder)alimentatie dan heeft het Landelijk Bureau inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)⁹ tal van mogelijkheden. In dat

kader is hof 's-Hertogenbosch 1 maart 1989, NJ 1989, 795 illustratief: Nu de Raad voor de Kinderbescherming (de voorganger op dit punt van het LBIO) bevoegd is het vonnis waarbij ten behoeve van de kinderen van partijen onderhoudsbijdragen zijn vastgesteld, te executeren en voldoening van de bijdragen in beginsel met behulp van de gewone executiemiddelen kan worden verkregen, is voor het opleggen van een dwangsom geen plaats.

DE TOTSTANDKOMING VAN DE EENVORMIGE WET

Bij de totstandkoming van de Eenvormige Wet is geen aandacht besteed aan de vraag of de beperking in de slotzin van artikel 1 lid 1 (= art. 611a) al dan niet moest gelden in kort geding. Slechts de vraag 'wel of geen uitzondering voor de veroordeling tot betaling van een geldsom' is aan de orde gekomen. Dat verklaart de in noot 6 genoemde Middelburgse uitspraak van 10 maart 1986, KG 1986, 186 (Ritsma/Dekker). Het lijkt echter minder juist om een dergelijke a contrario-redenering te volgen onder het motto: er is niet uitdrukkelijk gezegd dat de beperking ook in kort geding geldt, dus geldt zij niet. Eerder valt te verdedigen dat nu in de literatuur kritiek was uitgeoefend en de regering(en) deze kritiek van de handen had(den) gewezen, de kamerleden kennelijk het regeringsstandpunt deelden. De uitzondering diende te blijven bestaan en ook van toepassing te zijn in kort geding, anders was de uitzondering beperkt (tot: 'niet in kort geding') of tenietgedaan.

DE HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Anders dan de absoluut geformuleerde tweede volzin van artikel 611a lijkt in te houden is het onder bijzondere omstandigheden wel degelijk mogelijk dat bij de veroordeling tot betaling van een geldsom een dwangsom wordt opgelegd. Wel dient bedacht te worden dat in de rechtspraak de uitzondering beperkt wordt opgevat. Deze mogelijkheid bestaat, onder specifieke omstandigheden, bij sommige veroordelingen in geld: speciaal de veroordelingen die het mogelijk moeten maken in het levensonderhoud van de betrokkene te voorzien alsmede waarbij de geldsom op korte termijn beschikbaar moet zijn en ook kan zijn. Enerzijds valt er op te wijzen dat de woorden

‘veroordeling tot betaling van een geldsom’ in lid 1 niet te eng geïnterpreteerd moeten worden. Zo is daaronder mede begrepen een veroordeling tot terugbetaling van een geldsom, ook als deze veroordeling het gevolg is van de opheffing van een bewarend beslag onder derden (vgl. BenGH 24 oktober 2004, NJ 2006, 501 (Belgische Staat/De La Fuente). Uit BenGH 24 mei 2004, NJ 2004, 566 (Commerzbank/Sabena Interservice Center) blijkt dat daaronder ook is te begrijpen het bevel dat door een rechter in kort geding aan een partij wordt gegeven om een geldsom ter beschikking te stellen van een andere partij in het kader van een voorlopige regeling van de contractuele betrekkingen tussen die partijen. Anderzijds is de uitzondering door de rechtspraak beperkt. Allereerst valt te wijzen op HR 9 april 1949, NJ 1950, 595 (Houtappel/Hoofdgroep ‘Verzekering’): aan de veroordeling tot afgifte van eens anders penningen kan de oplegging van een dwangsom worden verbonden (idem: BenGH 9 juli 1981, NJ 1982, 190, Geens/Scholten). Deze nuancering kan worden verklaard uit het feit dat bij een veroordeling tot betaling aan een derde de eiser niet kan overgaan tot gewone executie door executoriaal beslag en mitsdien belang heeft bij de mogelijkheid door een indirect executiemiddel, oplegging van een dwangsom, die betaling af te dwingen. Daarnaast kan een dwangsom worden verbonden aan een veroordeling welke mede een verplichting tot betaling van een geldsom inhoudt, mits deze verbonden is aan de veroordeling tot een andere prestatie en de betaling van de geldsom geen overwegend deel van de veroordeling uitmaakt.

TERUG NAAR DE ARNHEMSE UITSPRAAK

Met rechtsoverweging 10 (“Het hof is voorts van oordeel dat het zowel bij het voldoen van de waarborgsom als bij het doen stellen van de bankgarantie in feite gaat om een geldvordering. De bankgarantie zal immers — indien gegeven — ten laste van Terhorst aan Flevo Manege’s een voorwaardelijk recht op betaling van een geldsom jegens de bank in het leven roepen”) volgt het Hof de in artikel 611a lid 1, tweede zin, Rv gegeven hoofdregel dat in principe aan de veroordeling tot betaling van een geldsom geen dwangsom kan worden verbonden. Immers de hier-

voor genoemde uitzonderingen, waarin wel behoefte zou bestaan aan de oplegging van een dwangsom, doen zich niet voor.

Noten

- 1 Zie bijvoorbeeld Hof ’s-Gravenhage 31 maart 2005, NJF 2005, 247 (Gem. Spijkenisse/UPC): Aan de restitutieplicht kan een dwangsom worden gekoppeld: het betreft immers een veroordeling tot betaling van een geldsom aan anderen (namelijk de aangesloten inwoners) dan degenen die de veroordeling vorderen (namelijk de gemeenten).
- 2 Vgl. HR 11 mei 1990, NJ 1990, 543 (WFO/GWK) omtrent de risico-overgang bij de verkoop van buitenlands chartaal geld. Zie ook hof Amsterdam 5 november 1970, NJ 1971, 190, waar de man verhinderde dat door een derde aan zijn vrouw verschuldigde geldbedragen onder haar bestuur kwamen te staan, door die bedragen (onrechtmatige) te innen. Naar het oordeel van het hof kon in dit geval een dwangsom worden opgelegd, ‘aangezien de veroordeling niet strekt tot betaling in de zin van voldoening aan een verbintenis, doch tot afgifte van een geldsom die de man onder zich heeft, maar die onder de macht van de vrouw behoort te berusten’. Andere voorbeelden bieden rb. Amsterdam 29 september 1999, JAR 1999, 226 (Elmefa/FNV Bondgenoten): dwangsommen verbeurd wegens niet tijdig treffen van pensioenvoorziening, en Rb. Zwolle 17 oktober 2001, JAR 2002, 98 (De Jong/Enable Holding): werkgever verplicht een storting te doen op de werknemersspaarrekening op verbeurte van een dwangsom; dit is volgens de rechtbank mogelijk, omdat de storting op de werknemersspaarrekening een feitelijke handeling is en geen veroordeling tot betaling van een geldsom.
- 3 Vgl. pres. Middelburg 1 november 1989, KG 1989, 420 (De Bruine/Rabobank Oost-Duiveland).
- 4 Vgl. HR 7 januari 1964, NJ 1964, 445, 18 mei 1979, NJ 1980, 213 (Hulskorte/Van der Lek) en HR 9 januari 1942, NJ 1942, 305 (Venema/Van Dalen). Een voorbeeld biedt ook pres. Utrecht 1 september 1971, NJ 1972, 17 (Bolland/Folmer): “Aan de veroordeling om aan het transport van een onroerend goed mee te werken tegen gelijktijdige betaling van de koopsom kan een dwangsom worden verbonden, nu beide verplichtingen van gedaagde (tot medewerking en tot betaling) zodanig met elkaar verweven zijn, dat met betrekking tot gedaagdes prestatie niet kan worden gesproken van het enkel betalen van een geldsom”.
- 5 G.L. Ballon, ‘De nieuwe wet op de dwangsom’, *Rechtskundig Weekblad* 1979/1980, 2017-2036, in kolom 2025.
- 6 Soms wordt met een omweg hetzelfde resultaat worden bereikt. Pres. Groningen 14 september 1988, KG 1990, 67: verbod aan een lid van een maatschap om zich te onthouden van medewerking aan een eventueel besluit van zijn maten om tot betaling van het bedrag van de alimentatie over te gaan op verbeurte van een dwangsom van f 500 per overtreding tot een maximum van f 50.000.
- 7 Vgl. pres. Middelburg 10 maart 1986, KG 1986, 186 ((Ritsma/Dekker), PRG 1986, p. 422 met mijn noot): “Het samenstel van de wettelijke bepalingen verzet zich niet ertegen de beperking van art. 611a Rv. niet van toepassing te achten in k.g. Het zou wellicht anders zijn indien uit de geschiedenis van de wijziging van de tekst van art. 611a zou blijken dat bedoeld is de uitzonderingsbepaling ook in k.g. te doen gelden. Nu echter geen verweer gevoerd is en de voor het wijzen van dit vonnis beschikbare tijd te kort is om dit punt ambtshalve uit te zoeken, ga ik voorshands ervan uit dat dit niet het geval is.”
- 8 Bijvoorbeeld door M.B. Beekhoven van den Boezem, ‘Tijd is geld. Naar een doeltreffende tenuitvoerlegging van veroordelingen tot beta-ling van een geldsom’, WPNR 6465 (2001), p. 959-968; E.M. Meijers, ‘De dwangsom’, WPNR 3945 (1946), p. 273-276 op p. 274 (ook opgenomen in *Verzamelde Privaatrechtelijke Opstellen II*, Universitaire Pers Leiden, Leiden 1955, p. 283-290); S.N. van Opstall, *Enkele opmerkingen over de dwangsom*, rede RU Utrecht 21 november 1955, Wolters Groningen-Djakarta 1955, p. 8-10, idem ‘De dwangsom in het Nederlandse recht’, *Jaarboek van de Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht in België en Nederland, VIII (1961-1962)*, Tjeenk Wilink Zwolle/De Sikkel Antwerpen, p. 118-160 op p. 134/135 en idem, ‘De regeling van de dwangsom in het Gewijzigd Ontwerp van het Derde Boek van het Nieuwe Burgerlijk Wetboek’, WPNR 5194/5 (1972), p. 473-477 en 485-489 op p. 476. Zie ook AG Langemeijer in zijn conclusie voor en D.J. Veegens in zijn noot bij HR 9 september 1949, NJ 1950, 595 (Houtappel/Hoofdgroep Verzekering).
- 9 Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen is een zelfstandig bestuursorgaan en vindt zijn grondslag in de Wet LBIO (wet van 23 maart 1995, Stb. 1995, 198). Het LBIO voert in opdracht van de ministers van Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inningstaken uit op het gebied van wettelijke onderhoudsbijdragen. De kerntaak van het LBIO ligt in het innen van alimentatiebijdragen en in het vaststellen en innen van ouderbijdragen jeugdhulpverlening.

Het incasseren van bestuursrechtelijke geldschulden

door mr. J. Landman

INLEIDING

Het bestuursrecht is voor een gerechtsdeurwaarder wellicht niet het bekendste rechtsgebied. Toch verdient het de nodige aandacht. In de eerste plaats omdat de gerechtsdeurwaarder “met enig openbaar gezag” is bekleed en daarom een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is. Een gerechtsdeurwaarder doet zijn openbare gezag gelden door middel van het verrichten van ambtshandelingen. In de tweede plaats is kennis van het bestuursrecht van belang, omdat gerechtsdeurwaarders veel ambtshandelingen verrichten voor overheidsorganen. Het bestuursrecht is sterk in beweging. Een recent hoogtepunt was de implementatie van de vierde tranche op 1 juli 2009, waardoor de Awb op een aantal punten is uitgebreid en verduidelijkt. De overheid beschikt nu over een eigen en volwaardige incassoregeling voor bestuursrechtelijke geldschulden.

In dit nummer van *de Gerechtsdeurwaarder* vindt u het eerste deel van mijn artikel. Ik bespreek het fenomeen “bestuursrechtelijke geldschuld” en ga op hoofdlijnen in op een aantal belangrijke aspecten van de incassoregeling. Het tweede deel van het artikel wordt in het volgende nummer gepubliceerd en gaat over het invorderen bij dwangbevel, het overgangsrecht en een aantal belangrijke uitzonderingen.

INLEIDING

Het bestuursrecht regelt het juridisch functioneren van het openbaar bestuur in zijn relatie tot burgers, bedrijven en instellingen. De behartiging van het algemeen belang staat hierbij voorop. De spelregels die de besturen de overheid bij het uitoefenen van haar taken in acht moet nemen, zijn sinds 1994 opgenomen in de Awb. Deze wet is onder meer tot stand gekomen om de eenheid en systematiek in het bestuursoptreden te bevorderen

en algemene (procedurele) voorzieningen te treffen voor materie die zich niet leent voor regeling in een bijzondere wet. De Awb heeft dus alleen betekenis in samenhang met de bijzondere bestuurswetten en geeft algemene regels voor de bestuursuitoefening op basis van die bijzondere wetgeving, zoals het nemen van (bestuurs)besluiten en de mogelijkheden van rechtsbescherming voor burgers tegen die besluiten. Sinds de inwerkingtreding van de Awb bevatten de bijzondere bestuurswetten nog slechts procedurele bepalingen die afwijken van de algemene regels.

De Awb is een zogenoemde “aanbouwwet” en komt tot stand in “tranches”. Op 1 juli 2009 is de vierde tranche in werking getreden, waarbij onder meer een integrale incassoprocedure voor bestuursrechtelijke geldschulden is geïmplementeerd.

BESTUURSRECHTELIJKE GELDSCHULDEN

Het uitoefenen van bestuursbevoegdheden heeft vaak financiële consequenties. Er zijn talloze situaties voorstelbaar waarin een financiële relatie ontstaat tussen de overheid en de burger. Bekende voorbeelden zijn het verstrekken van subsidies, uitkeringen en studiefinanciering of het heffen van belastingen. Ook kunnen financiële verplichtingen ontstaan door het niet naleven van bestuursrechtelijke regels, zoals een bestuurlijke boete of de kosten die met de toepassing van bestuursdwang zijn gemoeid. Voorts kunnen bestuursrechtelijke verplichtingen tot betaling voortvloeien uit het gebruik van collectieve voorzieningen. Denk hierbij aan eigen bijdragen, zoals college-, les- en cursusgelden. De overheid kan dus zowel debiteur als crediteur zijn.

Artikel 4:85, lid 1 Awb bepaalt wanneer er sprake is van een bestuursrechtelijke geldschuld. In de eerste plaats kan een geldschuld voortvloeien uit een wettelijk voorschrift

dat een verplichting tot betaling enkel aan of door een bestuursorgaan regelt, zonder dat een voorafgaand voor bezwaar of beroep vatbaar besluit nodig is. Daarnaast kan een betalingsverplichting voortvloeien uit een voor bezwaar of beroep vatbaar besluit. Deze laatste categorie omvat verreweg de grootste groep geldschulden. Bij geldschulden die voortvloeien uit een besluit kan gedacht worden aan een aanslag inkomstenbelasting, een subsidiebeschikking of het toekennen van een uitkering. Voorbeelden van geldschulden die rechtstreeks uit de wet voortvloeien zijn regelmatig terugkerende betalingen aan de overheid, waarbij het niet efficiënt zou zijn het ontstaan van de betalingsverplichting afhankelijk te maken van een voorafgaand besluit. Te denken valt bijvoorbeeld aan het betalen van parkeerbelasting of aan de loonbelasting en omzetbelasting, die op aangifte (dus zonder belastingaanslag) moeten worden afgedragen of voldaan.

Er is alleen sprake van een bestuursrechtelijke geldschuld indien deze haar grondslag vindt in een publiekrechtelijk wettelijk voorschrift. De incassoregeling is dus niet van toepassing op geldvorderingen die voortvloeien uit het civiele recht of het strafrecht.

Vóór de inwerkingtreding van de vierde tranche was niet steeds duidelijk welke regels golden voor het vaststellen, betalen en incasseren van geldschulden aan of van de overheid. Dit bracht met zich mee dat veelal een beroep werd gedaan op de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) over de nakoming van geldschulden, tenzij daarvan in een bijzondere wettelijke regeling werd afgeweken. De regels uit het BW zijn echter primair geschreven voor privaatrechtelijke verhoudingen en daarom niet zonder meer van toepassing op het terrein van het bestuursrecht. Onder de nieuwe regeling blijft het bestuursrecht waar mogelijk wel aansluiten bij het privaatrecht ter voorkoming van nodeloze verschillen tussen beide

rechtsgebieden. Dit heeft ertoe geleid dat de wetgever bepalingen uit het BW in de Awb heeft overgenomen of van overeenkomstige toepassing heeft verklaard. Het voorgaande impliceert overigens dat de bestuursrechter de jurisprudentie van de burgerlijke rechter met betrekking tot de bepalingen van het BW, waarvan de bestuursrechtelijke geldschulden zijn afgeleid of waarnaar de Awb verwijst, zoveel mogelijk zal moeten volgen.

De nieuwe incassoregeling is opgenomen in titel 4.4 van de Awb en is dus van toepassing op alle bestuursrechtelijke geldschulden, tenzij in een bijzondere wet een afwijkende regeling is opgenomen.

OPEN SYSTEEM

De overheid is niet verplicht gebruik te maken van de instrumenten die de Awb ter beschikking stelt. De wetgever heeft uitdrukkelijk gekozen voor het zogenoemde “open systeem” (art. 4:124 Awb). Dit houdt in dat een bestuursorgaan gebruik kan maken van de invorderingsbevoegdheden die het civiele recht een crediteur biedt. Gedacht kan worden aan het instellen van een rechtsvordering bij de burgerlijke rechter, het aanvragen van een faillissement, het instellen van de actio pauliana, een vordering uit onrechtmatige daad, het bedingen van pandrechten of hypotheke en het leggen van conservatoir beslag. Het gebruik van bestuursrechtelijke bevoegdheden sluit het gebruik van privaatrechtelijke bevoegdheden overigens niet uit.

DE INCASSOREGELING

Algemeen

Titel 4.4 Awb biedt een behoorlijk gedetailleerde algemene regeling voor de afwikkeling van bestuursrechtelijke geldschulden die zijn ontstaan op basis van een (financiële) bevoegdheid in een specifieke bestuursrechtelijke wet. De wet geeft regels voor de vaststelling en inhoud van de betalingsverplichting, regels over verzuim en wettelijke rente, verjaringsregels en regels voor dwangvordering. In dit onderdeel bespreek ik de belangrijkste elementen van de regeling op hoofdlijnen.

Vaststelling en inhoud betalingsverplichting
Hoofregel is dat bestuursrechtelijke geldschulden ontstaan op grond van een beschik-

king. De beschikking informeert de burger over de verplichting tot betaling aan de overheid of over de vordering op de overheid, de hoogte van de geldschuld en de betalingstermijn (art. 4:86, lid 1 en 2 Awb). De betalingstermijn is in principe zes weken na het bekend maken van de beschikking, maar de beschikking kan een later tijdstip noemen (4:87 Awb)¹. De Algemene termijnenwet is op de betalingstermijn van toepassing. Verder moet uit de beschikking blijken door wie en aan wie betaald moet worden en op basis van welk wettelijk voorschrift. Deze eisen vloeien voort uit de motiveringsplicht (art. 3:47 Awb). Tegen de beschikking staat bezwaar open bij het bestuursorgaan dat de beschikking heeft afgegeven en beroep bij de bestuursrechter.

Voor wat betreft de betalingsverplichtingen die rechtstreeks uit de wet voortvloeien en waaraan geen besluit ten grondslag ligt, bepaalt artikel 4:88, lid 2 Awb dat het desbetreffende wettelijke voorschrift waarop de betalingsverplichting rust de betalingstermijn moet aangeven.

Een bestuursrechtelijke geldschuld is een brengschuld. In afwijking van het civiele recht geldt echter als hoofdregel dat betalingen giraal geschieden (artikel 4:89 Awb). Met girale betaling wordt overigens bedoeld het (al dan niet elektronisch) overschrijven op een bankrekening, betaling door middel van een pinpas, een acceptgiro, een automatische incasso of het storten van chartaal geld. Betaling geschiedt door bijschrijving op een daartoe door de schuldeiser bestemde bankrekening, waarbij het moment waarop de rekening van de schuldeiser gecrediteerd wordt, bepalend is. Het bestuursorgaan moet het bankrekeningnummer in de vaststellingsbeschikking vermelden (of op een bijgesloten acceptgiro). Verder is van belang dat in sommige gevallen betaling aan een ander dan de schuldeiser mogelijk is. Denk hierbij aan betalingen door de overheid aan personen die onder curatele zijn gesteld, een curator of een beslaglegger. Op grond van artikel 3:79 BW gelden de bepalingen van titel 3.3 BW ook in bestuursrechtelijke rechtsverhoudingen. Dit betekent dat iemand op grond van het BW rechtsgeldig kan worden gemachtigd om een betaling in ontvangst te nemen. Hier-

door blijft het dus mogelijk dat een schuldeiser een deurwaarder machtigt om in de executiefase betalingen voor hem in ontvangst te nemen.

Conform artikel 6:44 BW bevat artikel 4:92, lid 1 Awb een regeling voor de situatie dat een betaling niet voldoende is om de gehele schuld te voldoen. Deze bepaling is vooral van belang als de debiteur na het verstrijken van de betalingstermijn een deel van de schuld voldoet. Op dat moment loopt de wettelijke rente en zijn mogelijk extra kosten in rekening gebracht. Het betaalde bedrag wordt in de eerste plaats in mindering gebracht op de kosten, daarna op de verschenen rente en tot slot op de hoofdsom en de nog lopende rente. Onder “kosten” wordt verstaan de aanmaningskosten, de kosten van de betekening en tenuitvoerlegging van het dwangbevel en de executiekosten. Het tweede lid van voornoemd artikel bepaalt dat indien een schuldenaar verschillende geldschulden heeft bij dezelfde schuldeiser, de schuldenaar bij de betaling de geldschuld kan aanwijzen waaraan de betaling moet worden toegerekend. Bij ongerichte betalingen is artikel 6:43, lid 2 BW van toepassing.

De geldschuld gaat door verrekening teniet. Op basis van artikel 4:93 Awb is de verrekening van een geldschuld met een bestaande vordering slechts mogelijk voor zover in de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. Voorbeelden van dergelijke voorschriften zijn artikel 24 Invorderingswet 1990 en artikel 7.4 Wet studiefinanciering 2000. De verrekeningsbeslissing is een beschikking, zodat hiertegen bezwaar en beroep openstaat. Het bestuursorgaan vermeldt in de beschikking de vordering waarmee de geldschuld is verrekend en de hoogte van het bedrag van de verrekening. Voor natuurlijke personen is de beslagvrije voet (artikel 475d Rv) niet vatbaar voor verrekening.

Een bestuursorgaan kan zijn wederpartij (en dus niet zichzelf) bij beschikking uitstel van betaling geven (artikel 4:94 Awb). Dit kan nodig zijn als in redelijkheid niet van de debiteur kan worden verwacht dat hij de verschuldigde geldschuld binnen de betalingstermijn aan het bestuursorgaan betaalt.

Het bestuursorgaan heeft beleidsvrijheid ten aanzien van de omstandigheden waarin hij uitstel verleent. Zo kan uitstel worden geweigerd aan notoire wanbetalers². Het belangrijkste gevolg van het uitstel is, dat de debiteur het verschuldigde bedrag pas later hoeft te betalen en het bestuursorgaan geen invorderingsmaatregelen kan treffen. Reeds begonnen dwanginvordering moet worden opgeschort. De uitstelbeschikking vermeldt de termijn van het uitstel en kan in voorkomende gevallen voorwaarden bevatten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een betalingsregeling. Het bestuursorgaan kan een verleend uitstel bij beschikking intrekken (artikel 4:96 Awb). Redenen hiervoor kunnen onder meer zijn dat de voorschriften die aan het uitstel verbonden zijn niet worden nageleefd of dat het uitstel verleend is op basis van onjuiste informatie van de debiteur. Na het intrekken van het uitstel herleeft de betalingsverplichting.

Verzuim en wettelijke rente

Volgens artikel 4:97 Awb is de schuldenaar in verzuim als hij niet binnen de voorgeschreven termijn heeft betaald. Een ingebrekestelling voor het intreden van het verzuim is niet nodig³. Het intreden van verzuim heeft twee belangrijke gevolgen. In de eerste plaats gaat de wettelijke rente lopen. Daarnaast mag de schuldeiser nu overgaan tot invordering van de geldschuld.

De debiteur is wettelijke rente verschuldigd zodra hij in verzuim is (artikel 4:98 Awb). De wet verwijst naar de artikelen 6:119, eerste en tweede lid en 6:120, eerste lid BW. Een bestuursorgaan is overigens niet verplicht de rente in rekening te brengen als bijvoorbeeld de algemene beginselen van behoorlijk bestuur daartoe aanleiding geven. Uit artikel 4:99 Awb volgt dat het bestuursorgaan het bedrag van de wettelijke rente bij beschikking vaststelt⁴, waarbij de beschikking de berekening van het rentebedrag moet bevatten.

Verjaring

De bevoegdheid om de nakoming van een bestuursrechtelijke geldschuld te eisen, verjaart na ommekomst van vijf jaar na het verstrijken van de betalingstermijn (artikel 4:104 Awb)⁵. Na ommekomst van deze ter-

mijn blijft een natuurlijke verbintenis bestaan en kan geen rechtsvordering tot betaling meer worden ingesteld. Het bestuursorgaan kan zijn bevoegdheid tot aanmaning, verrekening en tot uitvaardiging en tenuitvoerlegging van een dwangbevel dan niet meer uitoefenen.

De schuldeiser kan de verjaring stuiten, zodat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen (artikel 4:110 Awb). Stuiting vindt plaats door het instellen van een daad van rechtsvervolging overeenkomstig artikel 3:316, lid 1 BW of door erkenning van het recht op betaling door de debiteur (artikel 4:105 Awb). Onder een daad van rechtsvervolging moet onder meer worden begrepen het instellen van een eis bij de burgerlijke rechter, het leggen van conservatoir beslag of het indienen van een vordering ter verificatie bij faillissement⁶. Van erkenning is niet alleen sprake als de schuld uitdrukkelijk mondeling of schriftelijk wordt erkend. Elke handeling of gedraging van de schuldenaar waaruit blijkt dat hij de schuld erkent, stuit de verjaring. Dit kan veel verschijningsvormen hebben, zoals een verzoek om een betalingsregeling of een kwijtscheldingsverzoek. Bestuursorganen kunnen de verjaring ook stuiten door een aanmaning in de zin van de Awb, een verrekeningsbeschikking of een dwangbevel, dan wel door een daad van tenuitvoerlegging van het dwangbevel. Dit zijn bevoegdheden die een burger als schuldeiser niet heeft. Schuldeisers van bestuursorganen, zijnde burgers, kunnen de verjaring ook stuiten door een schriftelijke aanmaning (niet in de zin van de Awb) of een schriftelijke mededeling waarin zij zich ondubbelzinnig het recht op betaling voorbehouden.

Tot slot van dit onderdeel merk ik nog op dat een lopende verjaringstermijn in een aantal gevallen verlengd wordt (artikel 4:111 Awb). Deze omstandigheden zijn de tijd gedurende welke de debiteur uitstel van betaling heeft gehad of in surseance van betaling dan wel faillissement heeft verkeerd. Verder wordt de verjaringstermijn verlengd als ten aanzien van de schuldenaar de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is geweest. Tenslotte is sprake van verlenging als de tenuitvoerlegging van een dwangbevel

is geschorst ingevolge een lopend rechtsgevolg (executiegeschil of verzet).

AFSLUITING

In het eerste deel van deze bijdrage ben ik ingegaan op de basisbeginselen van de bestuursrechtelijke geldschulden en een aantal belangrijke aspecten van de nieuwe incassoregeling. In het volgende nummer van *de Gerechtsdeurwaarder* bespreek ik de dwanginvordering, het overgangsrecht en een aantal voor de praktijk belangrijke uitzonderingen.

Noten

- 1 Op basis van art. 4:87, lid 2 van de Awb kan bij of krachtens wettelijk voorschrift een langere of kortere termijn worden bepaald.
- 2 Bestuursorganen kunnen hieromtrent beleidsregels opstellen.
- 3 Met het begrip verzuim is aangesloten bij de art. 6:81 – 83 BW, zij het dat anders dan in het civiele recht nimmer een ingebrekestelling nodig is om het verzuim te doen ontstaan.
- 4 Dit is overigens niet verplicht als het bestuursorgaan ervoor kiest om de invordering bij de burgerlijke rechter te laten plaatsvinden.
- 5 De bevoegdheid bestuursrechtelijke dwangsommen in te vorderen verjaart echter na één jaar na de dag waarop zij zijn verbeurd (art. 5:35 Awb). Deze termijn was voor 1-7-2009 een half jaar.
- 6 MvT, Kst. II, 29 702, nr. 3, blz. 55.

Gezocht

Kandidaat-Gerechtsdeurwaarder

Bedrijfsprofiel

Incassade is een toonaangevende professionele creditmanagement organisatie die in heel Nederland alle werkzaamheden verricht van facturatie, betaalbeheer via minnelijke- en gerechtelijke incasso tot en met executie. Wij onderscheiden ons door onze kenmerkende werkwijze: innovatief, duurzaam en eigenzinnig. In één woord samengevat INslim.

Bedrijfscultuur

Duurzaamheid staat bij Incassade centraal en is geïntegreerd in onze missie en visie. Relaties zijn waardevol. Daarom genereren wij duurzaamheid middels samenwerking en behandelen wij iedereen op een correcte en respectvolle manier. Het team dat dit realiseert bestaat uit ca. 130 enthousiaste medewerkers. Daarnaast is er sprake van een 'open deuren cultuur'.

Incassade investeert voortdurend in haar medewerkers door het aanbieden van scholing en training.

Voor onze vestiging te Amsterdam zijn wij op zoek naar een Kandidaat-Gerechtsdeurwaarder. Geïnteresseerd? Stuur je CV en motivatie vóór 31 maart 2010 naar Incassade, t.a.v. Dhr. J.C. Bottenberg, Postbus 1216, 8900 CE Leeuwarden of stuur een e-mail naar j.bottenberg@incassade.nl. Kijk voor meer informatie op www.werkenbijincassade.nl.

De Nederlandse Gerechtsdeurwaarder

De historische ontwikkeling van de Nederlandse
gerechtsdeurwaarder in vogelvucht

N.J.M. Tjhuis

“De Nederlandse Gerechtsdeurwaarder”

*De historische ontwikkeling van de Nederlandse
gerechtsdeurwaarder in vogelvucht*

Een globaal overzicht vanaf de 15e eeuw tot de
invoering van “De Gerechtsdeurwaarderswet”
in 2001 met inbegrip van het rapport
“Noblesse Oblige” maart 2009.

Ingenaaid en verlucht met afbeeldingen in
kleur en zwart-wit.

Door N.J.M. Tjhuis, gerechtsdeurwaarder
te Almelo.

juni 2009

170 blz.

ISBN: 978-90-9024411-2

prijs € 39,50 (beperkte oplage van 200 exemplaren)

De inhoud is in het februari-nummer 2010 van dit
blad besproken door Mr L.J. Saarloos.

Het boek is te bestellen bij het secretariaat KBvG
(kbvg@kbvg.nl) of rechtstreeks bij de auteur
(njmtjhuis@home.nl)

Totaalpakket ontruiming, woningschoonmaak en opslag inboedels

- Geen annuleringskosten.
- Overname van aansprakelijkheidsrisico van opslag en vernietiging van inboedels.
- Digitaal aan- en afmelden van ontruimingen met behulp van een volledig geautomatiseerd planningsprogramma.
- Grote speler in de branche, met 4.400 ontruimingen per jaar, waarvan 62,5 % met woningreiniging en 38% met opslag inboedel.
- Landelijke dekking, ideaal voor kantoren met meerdere vestigingen.
- Vast, met verklaring omtrent goed gedrag, eigen personeel. Snel en flexibel inzetbaar in ploegen met voorman.
- Bewaakte opslaglocatie met gesloten en verzegelbare containers voor de opslag van inboedels en in beslag genomen goederen.

Aluminiumstraat 83, 2718 RB Zoetermeer
telefoon: 079-3632060 • fax: 079-3632065
e-mail: info@roessen.nl • website: www.roessen.nl

Flanderijn ♦ Trainingen

Flanderijn Trainingen, uw partner in Permanente Educatie biedt u aan:

Debatteren in de beroepspraktijk

Data: 4 en 23 juni / 30 nov. en 10 dec. 2010
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.00 - 17.00 uur
Docent: Trainer Nederlands Debatinstituut
Investing: € 750,- p.p. excl. BTW, incl. lunch en lesmaterialen
PE punten: in aanvraag

Inhoud: Wilt u in uw vak van deurwaarder nog overtuigender communiceren? Heeft u ook de wens uw doel sneller en concreter te bereiken? Met de training debatteren in de beroepspraktijk leert u op een slimme en snellere wijze uw doel te bereiken. Flanderijn trainingen organiseert in samenwerking met het Nederlands Debatinstituut een professionele beroepsgerichte training.

Onderwerpen:

- "Be the argument!": geloofwaardigheid. Het verschil tussen Obama & McCain
- Gelijk hebben én gelijk krijgen: handvatten, tips en trucs
- Zelfreflectie in videodebat: feedback geven en ontvangen
- Improviseren bij onverwachte wendingen en omgaan met spanning
- Goed leren luisteren en adequaat reageren zonder voorbereiding

Ethiek en Tuchtrecht

Datum: 23 april 2010
Locatie: Golf- en businessclub Scherpenbergh te Apeldoorn
Data: 7 oktober of 10 december 2010
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.30 - 16.30 uur
Docenten: Mr. H. Manten en Mr. K. Over de Vest
Investing: € 395,- p.p. excl. BTW, incl. lunch en reader
PE punten: 6 (inclusief registratie)

Inhoud:

In deze cursus wordt u bijgepraat over en gaat u met elkaar in gesprek n.a.v. de meest recente regelgeving en rechtspraak. De cursus is georganiseerd rond de door Flanderijn Trainingen ontwikkelde Ethiekwijzer. Aan de hand van diverse praktijksituaties worden de grenzen van 'wat des deurwaarders is' verkend.

Onderwerpen:

- Klachten (klachtrecht en klachtregeling)
- Tuchtrecht (jurisprudentie, procesrecht, rapport Huls)
- Verantwoord Ondernemen
- Kwaliteit (normen)
- Onafhankelijkheid en Integriteit (normen en verordeningen)

Bent u ook geïnteresseerd in deze unieke trainingen, schrijft u zich dan in via www.flanderijn-trainingen.nl of neem contact op met onze medewerkers, wij staan u graag te woord op 010 - 209 25 13.

EuroSystems
Automatisering B.V.

Samen Automatiseren

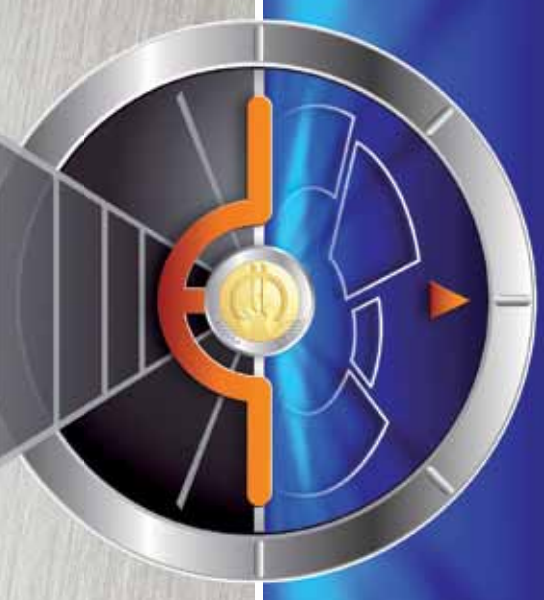
SOFTWARE VOOR DE CREDIT MANAGEMENT PROFESSIONAL

Navigeren in de credit management keten staat centraal bij onze software.

Wij zijn de leverancier van softwareoplossingen voor professionele credit management organisaties, zoals debiteurenbeheerafdelingen, incassokantoren en gerechtsdeurwaarders.

Met onze softwareoplossing verlopen de overgangen van acceptatie tot schuldbewaking soepel. Door onze specialisatie heeft u een betrouwbare en nauwkeurige navigatie in de credit management keten.

Wij zijn bezig met de toekomst, u ook?

SCHULDBEWAKING

GERECHTELIJKE INCASSO

MINNELIJKE INCASSO

PRE INCASSO

DEBITEURENBEHEER

FACTURATIE

OFFERTE ORDER

ACCEPTATIE